

Gyermekvédelmi Szabályzat és
Irányelvek

**A Gyermek és Kiszolgáltatót
Személyek Biztonságáért**

Kézikönyv

**MAGYAR REFORMÁTUS
SZERETETSZOLGÁLAT**

A dokumentum magyar és angol nyelven készült.

Szerzők:

Molnár László

Szociálpolitikus

Gyermekvédelmi szakértő

Email: laszlo.molnar1095@gmail.com

Tokaji Katalin

Szociálpolitikus

Gyermekvédelmi szakértő

Angol fordításért felelős munkatárs

Email: tokaji.katalin@gmail.com

Jóváhagyta: Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány

Érvényesség kezdete: 2021. december

A dokumentum a Caritas – Austria és a Stepic CEE Charity támogatásával készült.

Caritas
Diözese Graz-Seckau

Tartalomjegyzék

I. RÉSZ: BEVEZETÉS	3
1.1. A szervezet hivatalos adatai.....	3
1.2. Jelen szabályzat célja és hatálya.....	3
1.3. Az Alapítvány által képviselt értékek, alapelvek.....	3
1.4. Törvényi háttér bemutatása	5
1.5. Definíciók.....	7
1.6. A bántalmazás formái.....	10
1.7. A rossz bánásmód egyéb formái.....	11
1.8. Etikai Szabályzat.....	13
1.9. A Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány látásmódja és feladatai a gyermekek és sérülékeny személyek védelme érdekében.....	16
MÁSODIK RÉSZ: MEGVALÓSÍTÁS – A GYERMEKEK ÉS A KISZOLGÁLTATOTT SZEMÉLYEK VÉDELME	18
2.1 A jelentéstételi eljárás: A gyermekekkel és kiszolgáltatókkel kapcsolatos aggályok felismerése és a szervezeti reakció	18
2.2. A visszaélést jelentők védelme – “whistleblowing”	21
2.3. Munkatársaink elleni vádak kezelése	22
2.4. Az áldozatok és a családjuk támogatása.....	23
2.5. A kijelölt gyermekvédelmi felelős (és helyettese) feladatköre.....	26
2.6. Prevenció.....	27
2.7. A munkatársak monitorozása	29
2.8. Adatvédelem.....	30
HARMADIK RÉSZ: A BIZTONSÁGOSABB TOBORZÁS - „SAFER RECRUITMENT” A GYAKORLATBAN	33
3.1. A biztonságosabb toborzás – “safer recruitment” definíciója	33
3.2. A biztonságosabb toborzás megvalósítása.....	33
3.3. Biztonságos Felvételi Ellenőrző Lista.....	34
NEGYEDIK RÉSZ: GYERMEKVÉDELMI TRÉNING PROGRAM AZ ALAPÍTVÁNY MUNKATÁRSAI RÉSZÉRE	36
4.1 A tréning program célja és célcsoportja	36
4.2 Tájékoztatás a képzési program tartalmáról (tematika)	36
4.3 Érvényességi szabályok.....	37
ÖTÖDIK RÉSZ: MELLÉKLETEK.....	38
5.1. A szabályzatban felhasznált releváns magyar és nemzetközi jogszabályok listája.....	38
5.2. Folyamatábra a jelentéstételi eljárásáról	40
5.3. Gyermekvédelmi Szervezeti Ellenőrző Lista	41
5.4. Nyilatkozat az MRSZ Alapítvány Gyermekvédelmi Szabályzat és Irányelvek nevű dokumentumának megismeréséről	49
5.5. Visszaélést Bejelentő Lap.....	50
5.6. Nyilatkozat az Etikai Szabályzat elfogadásáról	53
5.7. Hitelesített Kötelezettségvállalási Nyilatkozat.....	54
5.8. Swot Analízis Táblázat.....	56

I. RÉSZ: BEVEZETÉS

1.1. A szervezet hivatalos adatai

A szervezet neve: Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány

Rövidített megnevezés: MRSZ Alapítvány

Az alapítvány székhelye: Magyarország, 1146 Budapest, Hungária krt 200.
telefonszáma: 00 (36) 1 273 – 0449
email címe: mrsz@jobbadni.hu
web oldala: www.jobbadni.hu

Ügyvezető igazgató neve: Juhász Márton.

Az alapítvány általános célja, hogy a rászoruló emberek megsegítésére irányuló szolgáltatásokat segítse, fejlessze és ösztönözze az adománykoordinációt, továbbá, hogy a társadalom felé még hangsúlyosabban üzenje, hogy a Református Egyház a “Cselekvő Hit egyháza”.

Az MRSZ Alapítvány célul tűzi ki a az elesettek, a nélkülözők, a szenvedők, a magányosok, az árvák, az özvegyek, az éhezők, az erőtlenek, az üldözöttek, a betegek, a fogyatékkal élők, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a katasztrófák áldozatainak és hozzátartozóiknak védelmét.

1.2. Jelen szabályzat célja és hatálya

A Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány Gyermekvédelmi Szabályzatának célja, hogy bemutassa azoknak a gyermekeknek és kiszolgáltatott/sérülékeny felnőtteknek a védelmére irányuló tevékenységünket, akik az alapítvány programjaival bármilyen formában kapcsolatba kerülnek.

Az Alapítvány elkötelezi magát a gyermekek és kiszolgáltatott felnőttek legjobb érdekének elősegítésére és szolgáltatásainkban számukra biztonságos, szerető környezetet teremtünk. Ez vonatkozik egyaránt a szolgáltatásainkat igénybe vevő, és a programjaink megvalósítását segítő önkéntes, fiatalkorú vagy sérülékeny felnőtt személyekre.

A szabályzat kiterjed az Alapítvány minden dolgozójára, önkéntesére és a felsőoktatási gyakorlatát teljesítő tanulóira, valamint a partnerszervezeteink azon munkatársaira, akik közös programjaink megvalósulását segítik elő.

1.3. Az Alapítvány által képviselt értékek, alapelvek

Az emberi méltóság joga: minden embert, így a gyerekeket, a fiatal felnőtteket és az Alapítvánnyal kapcsolatba kerülő családokat megilleti a megbecsülés, az elismerés, amelynek alapján értékesnek, elfogadottnak érezhetik magukat a társadalomban és a kisebb közösségekben egyaránt.

A biztonsághoz való jog: minden gyermeket és fiatal felnőttet megillet a biztonsághoz való jog azaz, hogy mindennemű veszélyeztetettségtől, bántalmazástól, kihasználástól mentes életet élhessen. Az Alapítvány biztonságot teremt az általa nyújtott szolgáltatások tárgyi és személyi feltételei tekintetében.

Gyermekközpontúság: az Alapítvány számára azt jelenti, hogy munkatársai és önkéntesei tevékenységük során a gyerekek életkori sajátosságaihoz és egyéni szükségleteikhez igazodva foglalkoznak velük.

Támogatás: az Alapítvány szolgáltatásai segítik és támogatják a gyerekek és fiatal felnőttek fejlődését és kiteljesedését abban, hogy képességeik fejlesztésén keresztül képesek legyenek kiaknázni lehetőségeiket.

Prevenció: a gyermekek mindennemű bántalmazásának, veszélyeztetésének megelőzésére, csökkentésére való tudatos törekvés az alapítványi működés minden területén, ígéretes /jó/ gyakorlatok bevezetésével, képzéssel és továbbképzéssel.

Felelősség: az Alapítvány munkatársai és önkéntesei számára a felelősség azt jelent, hogy vállalt feladatukat a legjobb tudásuk szerint, elkötelezetten és a gyerekek legjobb érdekében végzik.

A jelzés garantálása: ez azt jelenti, hogy egyetlen felmerülő eset sem maradhat kezeletlenül. Ennek érdekében minden munkatárs megismeri a szükséges eljárásokat és folyamatokat, valamint az aggodalomra okot adó körülmények kivizsgálásában, kompetenciakörében részt vesz.

A legkisebb beavatkozás elve: a munkatársak a veszélyhelyzetek és az aggodalomra okot adó esetek értékelésekor kerülnek a túl korai, vagy szükségtelen beavatkozásokat, a helyzet túlértékelését. Ezért a bizonytalan megítélésű esetekben esetmegbeszélést tartanak. Esetmegbeszéléssel megelőzhető a túl késői beavatkozás is.

Együttműködés: az Alapítvány munkatársai szoros együttműködésben dolgoznak egymással és más intézmények, szervezetek képviselőivel azzal a meggyőződéssel, hogy a különböző szakmák képviselőinek más-más nézőpontjai, a közös gondolkodás hozzásegít a gyerekek legjobb érdekében álló esetkezeléshez.

Jogszabályoknak való megfelelés: az Alapítvány elkötelezett a hazai és nemzetközi vonatkozó jogszabályokban előírtak betartása mellett. Így különösen az 1991.évi LXIV. törvénynek (ENSZ Gyermekjogi Egyezmény), az 1997. évi XXXI. törvénynek (Gyermekvédelmi törvény), a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénynek, valamint a releváns kormányrendeleteknek, az EMMI protokolloknak és a jelen Szabályzatba foglaltaknak.

Titoktartás és adatkezelés: az Alapítvány munkatársai és önkéntesei bizalmasan kezelik a gyermekekkel és családjukkal kapcsolatban tudomásukra jutott személyes adatokat, titoktartási kötelezettség terheli őket. Adatok nem adhatók ki illetéktelen, harmadik személy részére. Kivételt képez az érintett írásbeli hozzájárulása, illetve a jogszabályban előírt kötelező adatszolgáltatás.

Zéró tolerancia: az Alapítvány elítéli a gyerekekkel, fiatal felnőttekkel szembeni bántalmazás, erőszak és visszaélés minden formáját és fennálló szakmai kapcsolatait haladéktalanul megszünteti azokkal a személyekkel és szervezetekkel, támogatókkal, akik veszélyt jelentenek a gyerekekre.

1.4. Törvényi háttér bemutatása

A gyermeki jogokat az alapvető emberi jogokból lehet levezetni. Az ENSZ két fontos dokumentuma meghatározó volt a gyermeki jogok elismerésében és egy átfogó nemzetközi gyermekjogi egyezmény elkészítésében. Az 1948-ban elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (Universal Declaration of Human Rights) összefoglalta a világszervezet álláspontját a minden embert megillető alapvető jogokról, és olyan fontos gyermeki jogokat tartalmazott mint a boldog gyermekkorhoz, a játékhoz és a tanuláshoz való jogok. Majd az 1959-ben kiadott Gyermek Jogairól Szóló Nyilatkozat (Declaration of the Rights of the Child), mely megfogalmazza a gyermekek névhez, állampolgársághoz és ingyenes alapfokú oktatáshoz való alapjogát.

Európai szinten az emberi jogok legjelentősebb dokumentuma az Európa Tanács Emberi Jogok Európai Egyezménye (European Convention on Human Rights), mely 1950 november 4-én, Rómában született. Az egyezmény végrehajtására hozták létre az Emberi Jogok Európai Bíróságát (European Court of Human Rights). Ez az egyezmény életkorra függetlenül, mindenki számára határoz meg alapvető emberi jogokat.

A legjelentősebb gyermeki jogokat tartalmazó első, a világ 193 államában hatályossá vált nemzetközi gyermekjogi dokumentum az ENSZ Közgyűlése által 1989. november 20-án, New York-ban elfogadott Egyesült Nemzetek Gyermekjogi Egyezménye (Gyermekjogi Egyezmény) volt. Az Egyezmény nem csupán a gyermeki jogokat foglalja össze, hanem a részes államok számára kötelezővé teszi a gyermekeket védő intézkedések bevezetését a megelőzéstől a gyermekvédelmi eljárásokig. Az Egyezmény összefoglalja azoknak a jogoknak a minimumát, amelyeket minden államnak biztosítani kell a gyermekek számára, így a gyermekek életben maradását, fejlődését, védelmét és a társadalomban való részvételét biztosító jogokat. Magyarország a Gyermekjogi Egyezményt az 1991. évi LXIV. törvényben ratifikálta és ötévenként jelentésben kell beszámolnia arról, milyen intézkedéseket tett az Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtása érdekében.

2010-ben az Európa Tanács „Minden ötödik” néven indított nemzetközi kampányt a gyermekek szexuális kizsákmányolása ellen, melynek keretében Magyarország három további, az Európai Tanács által kiadott európai egyezményt írt alá: 1996-ban Strasbourgban a gyermekek jogainak gyakorlásáról szóló Egyezményt, 2007-ben a Lanzarote Egyezményt a gyermekek szexuális kizsákmányolása és bántalmazása elleni védelemről, majd 2008-ban a gyermekek örökbefogadásáról szóló egyezmény felülvizsgálati Egyezményét ugyancsak Strasbourgban. Ezen nemzetközi szerződések aláírása után a magyar gyermekjogi és gyermekvédelmi szabályok is nagymértékben átalakultak.

A magyar gyermekek és családok jogainak érvényesüléséről és védelméről párhuzamosan több jogi szabályzat és törvény gondoskodik.

Magyarország Alaptörvénye kihangsúlyozza a gyermekek testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez való jogát és ezek védelmét, valamint az állam számára kötelezővé teszi a gyermekekre irányuló ezen védelmi feladatok ellátását.

A Polgári Törvénykönyv negyedik része, a Családi Könyv tartalmazza a házasság, a család és a gyermekek érdekeit és különleges jogvédelmét, valamint többek között kitér a szülői felügyelet, a gyámság és az örökbefogadás egyes szabályozásának alapelveire is.

Magyarország jelenleg hatályos, többször módosított gyermekvédelmi törvénye az 1997. évi XXXI. gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény, mely az alapvető gyermeki és szülői jogok meghatározása mellett bemutatja gyermekvédelmi rendszerüket, taglalja az állam és az önkormányzatokban megjelenő gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat, valamint szabályozza a gyámügyi igazgatás szervezeti rendszerét.

A magyar gyermekvédelmi rendszer gyermekjóléti alapellátásra és gyermekvédelmi szakellátásra tagolódik. Előbbi a gyermekek családban történő nevelkedését segíti elő a családot és a gyermekeket támogató szolgáltatásokkal, utóbbi azoknak a gyermekeknek a nevelését látja el, akiknek a neveltetése a családban ideiglenesen vagy véglegesen nem megoldható. A két ellátási forma szorosan egymásra épülve és együttműködve funkcionál.

A gyermekvédelmi törvény végrehajtását szabályozza az alábbi három rendelet:

- A gyámhatóságokról valamint a gyermekvédelmi és a gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. Kormányrendelet
- A gyámhatóságokról, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. Kormányrendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. Nm rendelet.

A Lanzarote Egyezmény elfogadása után kerültek külön jogszabályba a gyermekek szexuális bántalmazása elleni rendelkezések, melyeket a gyermekek szexuális kizsákmányolás és szexuális zaklatás elleni védelméről és az ezzel összefüggő egyéb törvények módosítását tartalmazó 2015. évi XCII. törvény foglalja össze.

Ezen felül a jelenleg hatályos 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyv Különös részének XX. fejezetében találhatóak meg az alapvető rendelkezések a gyermekek érdekeit sértő és a család elleni bűncselekményekről.

A 2013. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról tartalmazza többek között a társadalmi csoportok esélyegyenlőségét és a sérülékeny/kiszolgáltatott egyének és csoportok védelmére fogalmaz meg előírásokat. Az MRSZ Alapítvány elítéli a hátrányos megkülönböztetés közvetlen és közvetett formáját egyaránt. Az Alapítvány tevékenysége során különös figyelmet fordít ennek a törvénynek a betartására is.

2017-ben megjelent az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott *A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan* c. módszertani dokumentum. Ez tartalmazza

a gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplőinek és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeinek teendőjét a gyermekek és fiatal felnőttek elleni bántalmazás bejelentése kapcsán.

A Magyar Református Egyház saját törvényeiben is elismeri a gyermekeket és a családokat megillető speciális jogokat. 1991-ben az Református Egyház zsinati határozatban állásfoglalást ad ki a magzati élet védelméről, majd 2004-ben megjelenik állásfoglalása a családról is, melyben kihangsúlyozzák a család jelentőségét és azt, hogy az egyház fontosnak tartja, hogy a gyermek, mint Isten képmása szeretetteljes, házassággal megszentelt családban nevelkedhessen.

A 2000.évi II. törvény a Magyar Református Egyház Szeretetszolgálatról kiemelt feladatnak tekinti a rászorultak és a gyermekek segítségét és hivatkozik az állami ellátó rendszerrel való együttműködésre is.

Az Eurodiaconia egyházak és keresztény nonprofit szervezetek európai hálózata, melynek a MRSZ Alapítvány is aktív tagja. Az ernyőszervezet tagszervezetein keresztül támogatja a társadalmi igazságosságot illetve szociális és egészségügyi szolgáltatásokat nyújt rászoruló személyek és családok számára. *A gyermekszegénységről és szociális kirekesztésről szóló szakpolitikai dokumentumában* kiemeli a gyermekek és családok jólétének fontosságát, valamint elkötelezi magát a gyermeki jogok érvényesítése mellett.

Az Eurodiaconia kiemelten kezeli a roma és egyéb kisebbségben élő gyerekek társadalmi integrációját. Ennek érdekében a fenti dokumentumot követően megalkotta szakpolitikai dokumentumát *A roma gyermekek szegénységéről és társadalmi kirekesztéséről*. Ebben a szervezet felvázolja azokat a fő nehézségeket, amikkel a szegénységben élő roma gyermekek és családjaik szembesülnek és amelyek akadályozzák társadalmi befogadásukat. Ezentúl javaslatot tesz azokra az intézkedésekre, amelyek szükségesek ezen társadalmi és strukturális akadályok leküzdéséhez.

2020. novemberében az Eurodiaconia üdvözli az Európai Unió *Gyermek Garancia* létrehozásának tervezetét. Ebből az alkalomból részletes beszámolóban vázolja fel tagszervezetei számára a Gyermek Garancia fogalmát, bemutatja a Gyermek Garancia Nemzeti Cselekvési Tervének tartalmi elemeit és a tagszervezetek számára javaslatokat tesz, hogy hogyan kapcsolódhatnak a Gyermek Garancia stratégiai tervezéséhez és kivitelezéséhez.

A jelen dokumentumban felhasznált vonatkozó magyar és nemzetközi jogszabályok listája a szabályzat 5.1. mellékletében található meg.

1.5. Definíciók

Gyermek: A Magyar Polgári Törvénykönyv szerint gyermeknek tekinthető minden 18. életévét be nem töltött személy. Ellenben a magyar jog felnőttnek tekinti azokat, akik 16 éves koruk után szülői vagy gyámhatósági engedéllyel házasságot kötnek. Ők a fiatal felnőtt kategóriába esnek 24. életévük betöltéséig.

Törvényes képviselő: A szabályzatban törvényes képviselőnek tekintendő a gyermekkori személy szülője, nevelőszülője, örökbefogadó szülője, gyámja, és a cselekvőképességében korlátozott, gondnokság alá helyezett felnőtt gondnoka.

Önkéntes: Minden olyan személy, aki fizetség nélkül folytat olyan tevékenységet, ami a környezet vagy társadalom (egyének vagy csoportok) javát szolgálja. Az önkéntesnek nincs munkaszerződése,

és nem illeti meg munkajogi védelem. Magyarországon a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény külön jogállást állapított meg az önkéntes tevékenységet végző személyek számára. Ez a jogszabály rögzíti mind a fogadó szervezet, mind az önkéntes jogait és kötelezettségeit. Az önkéntes tevékenységet írásos szerződésben kell rögzíteni. Ebben a szabályzatban önkéntesnek tekintjük azt a kiskorút is, aki a középiskolásoknak szóló önkéntes program keretében önkéntes munkát végez. Ebben az esetben az alapítvány az oktatási intézményekkel köt szerződést.

Veszélyeztetés: A veszélyeztetés olyan szándékolt, vagy szándékolatlan magatartás, vagy körülmény következtében létrejövő állapot, amely a gyermek testi, lelki, értelmi, vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Gyermekbántalmazás: A gyermek bántalmazásról akkor beszélünk, ha valaki bármilyen formában árt a gyermeknek. Lehet fizikai, szexuális vagy érzelmi, de magában foglalhatja az elhanyagolást is. A WHO definíciója alapján a gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

Bejelentő személy: Ez a szabályzat bejelentő személynek tekint mindenkit, aki egy feltehetőleg gyermek bántalmazást jelez. Ebbe beletartoznak azok a munkatársak vagy önkéntesek is, akik az alapítvány vagy annak partnerszervezeteinek bármely programjában dolgoznak. Az Európai Bizottság átfogó jogi keretet hozott létre a visszaélést bejelentő személyek védelmére a közérdek európai szintű védelme érdekében. Ezért mindenki, aki gyermekvédelmi aggályt jelent, kiemelt jogi védelem alatt áll.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer

A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében. A gyermekvédelmi jelzőrendszer koordinálása a helyi család és gyermekjóléti szolgálatok feladata.

A gyermekvédelmi törvény alapján a jelzőrendszer tagjai a következő szervek:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a család és gyermekjóléti szolgálatok
- a köznevelési intézmények
- a rendőrség
- ügyészség, bíróság, pártfogó felügyelői szolgálat, javító intézet
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek
- a menekülteket befogadó állomás és a menekültek átmeneti szállása
- egyesületek, alapítványok és az egyházi jogi személyek
- a munkaügyi hatóság

A fentiekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, valamint hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. A jelzőrendszeri tagok kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni. A jelzés és együttműködés elmaradása esetén a gyámhivatal fegyelmi felelősségre vonást kezdeményezhet, bűncselekmény esetén feljelentést tehet.

A védőintézkedések és a gyermekvédelmi eljárás közötti különbség bemutatása

A védőintézkedések (angolul: safeguarding) és a gyermekvédelem (angolul: child protection) két olyan kifejezés, amelyet gyakran váltakozva használnak, de nem ugyanazt a dolgot jelentik.

A védőintézkedés olyan tevékenység, amely arra hivatott, hogy a gyermekek és a kiszolgáltatott emberek jólétét előmozdítsa és őket mindenféle sérelemtől megóvja. Ez a társadalmunkban a legsebezhetőbbek gondozásának folyamata, annak érdekében, hogy megvédjük őket bármilyen bajtól, erőszaktól, elhanyagolástól vagy kizsákmányolástól. A gyermekek különösen sérülékenyek. A védőintézkedések elősegítik a gyerekek jólétét és az egészségükben vagy fejlődésükben bekövetkező esetleges károk megelőzését, lehetővé téve számukra, hogy olyan környezetben nőjenek fel, amely jó életkezdést biztosít számukra.

A gyermekvédelmi eljárások részletezik, hogyan kell reagálni a gyermekeket ért sérelmekre. A legfontosabb különbség a két fogalom között, hogy a gyermekvédelem egy olyan eljárásra utal, amire akkor kerül sor amikor a gyermek veszélyeztetettsége már megállapításra került. Általában ez akkor történik, amikor a gyerekeket valamilyen formában bántalom, erőszak, elhanyagolás vagy kizsákmányolás éri. A gyermekvédelmi eljárások legfontosabb célja a veszélyeztetett gyermekek azonosítása, a gyermekjóléti aggályok kivizsgálása és felmérése, valamint a gyermekvédelmi intézkedések bevezetése.

A gyermekvédelmi intézkedések részét képezik egy tágabb értelmű védelmi koncepciónak. Fontos, hogy minden gyermekekkel foglalkozó szervezet rendelkezzen védőintézkedésekkel és ezáltal elősegítse a gyermekek biztonságát, megelőző tevékenységet végezzen és ismerje kinek és hogyan kell jelenteni ha egy gyermek veszélyeztetettsége felmerül. Míg a gyermekvédelmi eljárás az állam feladata, amiről akkor beszélünk, amikor a veszélyeztetettség jelentésre kerül. A gyermekvédelmi eljárás megvalósítása delegálható bizonyos szervezetekhez a gyermekvédelmi hatóságok szigorú ellenőrzése mellett (pl. egyházi fenntartású gyermekotthonok).

Azáltal, hogy az MRSZ Alapítvány rendelkezik a gyermekvédelmi szabályzatban bemutatott szigorú védőintézkedésekkel és gyakorlattal, biztonságos körülményeket teremt azoknak a gyerekeknek és fiataloknak, akik az általunk szervezett szolgáltatásokhoz kapcsolódnak.

A kiszolgáltatott/sérülékeny felnőtt fogalmi meghatározása:

Kiszolgáltatott nagykorúnak tekintjük azt a 18 év feletti személyt, aki nem tud önmagáról önállóan gondoskodni vagy nem tudja megvédeni magát jelentősebb károkozás vagy kizsákmányolás ellen. Sebezhető felnőtt továbbá az, akinek életkora, szociális helyzete, egészségi állapota vagy bármilyen más ok folytán jelentős szellemi vagy funkcionális károsodása van, mely nagymértékben rontja a személy ítélőképességét, viselkedését vagy függetlenségre való képességét.

Ez tehát nem feltétlenül jelenti azt, hogy csak a cselekvőképességükben korlátozott, gondnokság alá helyezett felnőttek kerülnek ebbe a kategóriába.

A kiszolgáltatott/sérülékeny felnőtt kategóriába sorolhatóak az alábbi csoportok:

Fogyatékossgal élők: Fogyatékossg alatt olyan tartós vagy végleges - veleszületett vagy szerzett - érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi vagy pszichoszociális károsodást, illetve ezek bármilyen halmozódását értjük, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. A fogyatékossgot nem tekintjük betegségnek, hanem egy állapotnak, ami rendszerint az egész élet-tartam során fennáll.

Munkanélküliek: Munkanélkülinek azt a munkaképes korú személyt nevezzük, aki nem dolgozik, de rövid időn belül munkába tudna állni és keres munkát. (Eurostat) Szociálpolitikai megközelítésben a munkanélküliek a hátrányos helyzetűek egy csoportja, akik nem bizonyultak elég erősnek a munkából származó jövedelemért folytatott harcban. Nem rendelkeznek jövedelemmel, ezért megélhetési gondjaik vannak. A szabályzat sérülékeny/kiszolgáltatott személynek tekinti azokat a tartósan munkanélküli személyeket, akik esetében fent áll a veszély, hogy a munka hiánya miatt többszörösen hátrányos helyzetbe vagy mélyszegénységbe kerülhetnek, és ezáltal a társadalomból kirekesztődhetnek.

Megváltozott munkaképességű személy: fogalmát a Munka Törvénykönyve határozza meg. A minősítést a rehabilitációs hatóság 40, 60, 50-100%-ban, az egészségkárosodás mértékétől függően állapítja meg. Megváltozott munkaképességű a rokkantsági ellátásban részesülő személy is.

Hátrányos helyzetű egyéneket és csoportok: többféle szempont alapján több ilyen csoportot határozhatunk meg, akik az országos átlaghoz képest rosszabb gazdasági és szociális helyzetben vannak. Munkaerő-piaci szempontból a hátrányos helyzetű egyének és csoportok közös jellemzője, hogy alacsony iskolai végzettség, diszkrimináció, vagy más nehezítő körülmény miatt az átlagosnál nehezebben tudnak elhelyezkedni. Hátrányos helyzetű gyermekről/fiatalról akkor beszélünk, ha a következő hátrányok egyike jelen van a családban: szülő/k/ alacsony iskolai végzettsége, a szülők álláskeresők vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban vagy rendszeres szociális segélyben részesülnek, illetve a szülő/k/ szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy rossz lakhatási körülmények között élnek. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekről/fiatalról beszélünk két hátrányos kritérium fennállása esetében.

A hátrányos helyzetű családok a hátrányos helyzetű egyének és csoportok ismérveivel jellemzően rendelkeznek, de további nélkülözések, deprivációk és életvitelt nehezítő körülmények is jelleme-zhetik ezeket a családokat. Például beteg, fogyatékos családtag otthonápolása, magas gyermekszám vagy éppen egyszülős családtípus.

Idősek: A WHO életkor szerinti felosztásában a 60-74 év közötti korcsoportot idősödőknek, a 75-89 év közöttieket időseknek, a 90 év felettieket nagyon idősnek /aggkorúnak/ nevezzük. Az időskor életminőségét és ezáltal a különféle szolgáltatásokra és támogatásokra való igényt jelentősen befolyásolja az időskorú személy társadalmi helyzete és egészségi állapota.

1.6. A bántalmazás formái

Fizikai bántalmazás: A bántalmazó szándékosan testi fájdalmat, sérülést okoz áldozatának. A nem szándékolt fizikai bántalmazás is ismert, ilyen lehet, ha a gyermek balesetet szenved a szülő

gondatlansága miatt. Tudni kell, hogy önmagában fizikai bántalmazásról nem beszélhetünk, mert ahhoz mindig társul valamilyen fokú pszichés trauma is. Tehát minden fizikai bántalmazás egyben lelki bántalmazásnak is minősül.

Lelki vagy érzelmi bántalmazás: A bántalmazó akár szándékosan, akár nem szándékoltan (tudatlanságból) átmeneti, vagy tartós lelki sérülést okoz a bántalmazottnak. Tartósan fennálló érzelmi bántalmazás a bántalmazott egész életére kihathat. A lelki bántalmazás számtalan formája közül a leggyakoribbak: megfélemlítés, sértegetés, érzelem/figyelem megvonása, parancsolgatás, tagadás, erőszakos düh, lekicsinylés, ítélkezés a másik felett, hibáztatás, viccként előadott szóbeli bántalmazás, leértékelés, titkolózás.

Szexuális bántalmazás: A szexuális erőszak akkor valósul meg, ha valakit erőszakkal vagy az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel szexuális cselekményre vagy annak eltérésére kényszerítenek, vagy védekezésre, akaratnyilvánításra képtelen ember állapotát szexuális cselekményre használják fel. A szexuális erőszak a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények körébe tartozik. A szexuális kapcsolat során hiányzik a partnerek konszenzusa, illetve olyan partnerek között létesül szexuális kapcsolat, mely eleve nélküli a konszenzus-képességet (pl. felnőtt létesít szexuális kapcsolatot kiskorú gyermekkel).

Pénzügyi bántalmazás: A gyermek/ fiatal felnőtt pénzhasználatának súlyos korlátozása, megvonása. Ezzel alapvető szükségletek kielégítésének akadályozása (élelem, ruházat, útiköltség).

Elhanyagolás: Rendszerint a szülő, vagy a gyermek ill. a sérülékeny/kiszolgáltatott felnőtt felügyeletéért felelős személy követheti el. Jellemzően huzamosabb időn keresztül, ismétlődően valósul meg a gyermek gondozásának, nevelésének elhanyagolása. Ilyen lehet a gyermek felügyelet nélkül hagyása, nem teljesül a gyermek óvodáztatása, tankötelezettsége, a szülő a beteg gyermeket nem viszi orvoshoz, nem váltja ki a gyermek vagy az idős beteg gyógyszerét, a gyermek élelmezése rendszertelen (éhesen megy iskolába). Az elhanyagolás megítélése komoly körültekintést igényel, mert nem ritkán mélyszegénységben élő családoknál fordul elő, ahol a jelenség háttérben nem feltétlenül pusztán a szülőknek felróható magatartásról beszélhetünk.

1.7. A rossz bánásmód egyéb formái

Kizsákmányolás

A kizsákmányolás szándékos rossz bánásmód, manipuláció vagy egy, a másik ember feletti hatalommal vagy felügyelettel való visszaélés. Egy másik személy, csoport vagy szituáció kihasználását jelenti általában valamilyen személyes haszonszerzés érdekében.

A gyermekek kizsákmányolása az a cselekmény, amikor egy kiskorú gyermeket haszonszerzésre, munkára, szexuális kielégülésre vagy más személyes vagy anyagi előnyre használnak fel. A gyermekek kizsákmányolása gyakran kegyetlen vagy káros bánásmódba torkollik, mivel azok a tevékenységek, amelyekre a gyerekeket rákényszerítik, komoly érzelmi, fizikai és szociális problémákat okozhatnak.

A kizsákmányolás formái:

A gyermekek szexuális kizsákmányolása a gyermekekkel való szexuális bántalmazás egyik formája, mely során bármely életkorú személy(ek) kihasználják a hatalmi egyensúly hiányát és így a gyermeket szexuális tevékenységre kényszerítik vagy csábítják, cserébe valamiért, amit a gyermek és/vagy azok kapnak akik a visszaélés elkövetik vagy elősegítik. A legfontosabb tényező, amely megkülönbözteti a gyermekek szexuális kizsákmányolásának eseteit a szexuális visszaélés egyéb formáitól, hogy valamilyen formában jelen van a “csere”, tehát, hogy a gyermek és/vagy valaki más cserébe a szexuális tevékenységért kap valamit.

Az ún. “**túlélési szex**” a prostitúció és a kizsákmányolás egyik formája, ami általában a leghátrányosabb helyzetű, mélyszegénységben élő embereknél fordul elő és azt jelenti, hogy valaki szexuális szolgáltatást cserél alap igényeinek (élelem, lakhatás, stb) kielégítésére vagy kábítószerre.

Az elmúlt években jelentősen megemelkedett a **gyermekek online szexuális kizsákmányolása**. Ez egy olyan kapcsolat kialakítását jelenti egy gyermekkel, amely lehetővé teszi a bántalmazást és kizsákmányolást online és offline egyaránt. Az olyan online platformok, mint a közösségi média, az üzenetküldés és az élő közvetítés, felhasználhatók ezeknek a jogsértéseknek az elkövetésére.

Az **emberkereskedelem** a gazdasági kizsákmányolás egy súlyos formája vagy gyakran említik bűnügyi kizsákmányolásnak is. Ez egy gyermek vagy kiszolgáltatott személy bármilyen módon történő felhasználására vonatkozik gazdasági haszonszerzés céljából. Az emberkereskedelem kényszermunka, szex-kereskedelem, szervkereskedelem, kényszerházasság, gyermekkatonaság és modern rabszolgaság/adósrabszolgaság formájában nyilvánul meg.

Családon belüli erőszak: 2013-ban a közös háztartásban élő (vagy korábban közös háztartásban élő) családtagok egymás ellen elkövetett erőszakos cselekménye, kapcsolati erőszak néven, büntetendő cselekménnyé vált a magyar Büntető Törvénykönyvben. Ezek alapján a törvény a következőképpen határozza meg a családon belüli erőszak fogalmát:

Kapcsolati erőszak büntetettét követi el az, “aki hozzátartozója, volt házastársa, volt élettársa, gondnoka, gondnokoltja, gyámja vagy gyámoltja sérelmére rendszeresen az emberi méltóságot súlyosan sértő, megalázó és erőszakos magatartást tanúsít vagy a közös gazdálkodás körébe vagy közös vagyonba tartozó anyagi javakat von el és ezzel a sértettet súlyos nélkülözésnek tesz ki.”

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény kimondja, hogy amennyiben a hozzátartozók közötti erőszaknak a gyermek is szemtanúja, akkor azt úgy kell tekinteni, hogy ő is veszélyeztetett, tehát a bántalmazás ellene is irányul.

Diszkrimináció: olyan megkülönböztető bánásmód (cselekedet, tevékenység, kijelentés, elmulasztott tett, viselkedés), mely az egyén vagy a csoport esélyegyenlőségére hat. A hatása lehet negatív vagy pozitív, módszere pedig nyílt vagy burkolt.

A negatív diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés egy kirekesztő, megalázó cselekedetet jelent és általában egy személy vagy csoport feletti dominancia, fölérendeltség kifejezésre juttatása áll a háttérben. A pozitív diszkrimináció ezzel szemben olyan többféle formában kifejezhető segítséget jelent, amit azoknak az embereknek nyújtunk, akik a többséghez képest valamilyen szempontból hátrányosabb helyzetben vannak.

Az **egyenlő bánásmód elve** a diszkrimináció, vagyis a hátrányos megkülönböztetés tilalmát jelenti. Magyarországon az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény valósította meg. A törvény kimondja, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség és deklarált célja, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára.

Megfélemlítés: A bántalmazás egyik formája. Egy olyan ismétlődő agresszív viselkedést jelent, amellyel egy csoport vagy személy egy másik csoport vagy személy feletti hatalmat igyekszik kivívni vagy megerősíteni, általában erőfölényüket kihasználva. Jelölhet fizikai, szóbeli vagy érzelmi fenyegetést, esetleg kényszerítést vagy manipulációt.

Online zaklatás: Új típusa az elsősorban kamaszkorúak közt tapasztalható iskolai kiközösítésnek, ami durvább csúfolódásokból, kárörvendésből és fenyegetésekből álló, az áldozathoz elektronikus úton eljutó üzenetek sorozatát jelenti, melyet egy vagy több felhasználó visz véghez. Megkülönböztetjük az egyszeri bántalmazástól három együttesen fennálló kritérium esetén: hatalmával erejét fitogtatja a bántalmazó; erős, negatív tartalmakat közvetít a bántalmazott felé; és ezt a tevékenységét a bántalmazó rendszeres időközönként, vagy rendszertelenül, de gyakran ismétli. Helyszínét tekintve a zaklatás történhet iskolában, otthon, vagy bárhol az internethasználat helyszíntől való függetlensége miatt.

A védelmi rendszer hiánya (intézményi abúzus): Amennyiben a gyermek vagy a sérülékeny/kiszolgáltatott felnőtt védelmét szolgáló rendszer diszfunkcionálisan működik, ezzel hozzájárul a bántalmazás, elhanyagolás megelőzésének az elmulasztásához, késedelmes elhárításához, a mulasztás miatti folyamatos károsodáshoz. Például a szükséges prevenció elmaradása, a gyermek jelzésének figyelmen kívül hagyása, vagy a személyzet gyakori változása a gyermek vagy sérült/idős felnőtt körül egy bentlakásos intézményben.

1.8. Etikai Szabályzat

Az MRSZ Alapítvány munkatársai, önkéntesei, támogatói és a partnerszervezetekkel közös programokban dolgozó munkatársak részére (az MRSZ Alapítvány saját etikai kódexének elkészüléséig) a Szociális Szakmai Szövetség (3SZ) Etikai Kódexe iránymutatásul szolgál a gyermekekkel és sérülékeny/kiszolgáltatott felnőttekkel folytatott munka során. A Szociális Munka Etikai Kódexének tartalmáról az Alapítvány dolgozói a gyermekvédelmi képzés során kapnak összefoglaló elemzést. Ezen felül a dokumentum megtalálható a <http://www.3sz.hu/sites/default/files/Etikai.pdf> honlapon.

Az MRSZ Alapítvány a következő etikai és magatartási szabályok betartását várja el munkatársaitól:

1. Az Alapítványnál a tevékenységük során gyermekekkel vagy más kiszolgáltatott célcsoporttal közvetlen kontaktusba kerülő személyeket úgy kell tekinteni mint az Alapítvány képviselőjében eljáró személyeket, akik minden megnyilvánulásukban tükrözik az Alapítvány által képviselt értékeket és ennek megfelelő magatartást tanúsítanak.

2. Az Alapítvány törekszik arra, hogy a gyermekekkel vagy kiszolgáltatott felnőttekkel való foglalkozások és programok során két vagy több felnőtt egyidejű jelenlétét biztosítsa a bántalmazás lehetőségének minimalizálása érdekében.
3. A gyermekek fizikai érintése (például simogatás) kizárólag akkor lehetséges, ha azt a gyermek fizikai és lelki szükséglete, jólléte indokolja. Az érintés nem sértheti a gyermek testi integritását és önrendelkezését, csak a biztonságérzete növelését és/vagy teljesítménye elismerését szolgálhatja.
4. Tartózkodni kell a gyerekekkel és kiszolgáltatott/sérülékeny felnőttekkel való foglalkozások során a szexualizáló tartalmú viselkedésformáktól és megnyilvánulásoktól (például ilyen jellegű viccek mesélése)
5. Nem engedhetők meg olyan minősítő, vagy akár a gyermek illetve a sérülékeny felnőtt megjelenését leíró, fizikai, lelki, szellemi tulajdonságaira nézve negatív megjegyzések és értékelések amelyek önbecsülését sértik. A gyerekek közötti interakciókban a kinevetés, kigúnyolás ilyenek számít, amit azonnal kezelni, korrigálni kell. (Fogyatékossgal élők esetében ez a veszély fokozott lehet.)
6. Megengedhetetlen az a fajta viselkedés, amelyben felsőbbrendűség fejeződik ki, az az egy olyan fajta hit, hogy értékesebbek vagyunk másoknál. (Ez gyermek és gyermek, illetve felnőtt és gyermek, felnőtt és felnőtt relációban is megjelenhet.)
7. Érzékenynek kell lenni és felismerni a megvetés jelenségét, ami a másik személy lealacsonyítására, elértéktelenítésére irányul, - ez által igazolva például a bántalmazást. (Minden korcsoportban és közösségben előfordulhat.)
8. Embertársaink bántásának csendes elfogadása, az ilyen magatartás elutasításának hiánya a közönyt jelenti, ami morálisan elfogadhatatlan. Ez ellen mindenkor fel kell lépni és kezdeményezni az érintett gyerekkel / munkatárssal / való szakszerű foglalkozást. (Munkatársak esetén a közöny nem ritkán a kiégés egyik tünete lehet.)
9. A gyermek vagy a sérülékeny/kiszolgáltatott felnőtt magánéletére, családjára vonatkozó információk nem oszthatók meg olyan személlyel aki nem bír szakmai, vagy hivatali felhatalmazással a kliens és családja tekintetében. Magánéletemben a munkám során megismert információkat nem oszthatom meg másokkal. A munkámról csak is úgy beszélhetek, hogy konkrét személyek anonimitását megőrzöm.
10. A gyermekről vagy sérülékeny/kiszolgáltatott felnőttől nem készíthető hang és videó felvétel, fénykép törvényes képviselője – szülő(k), gyermekvédelmi gyám, gondnok - előzetes hozzájárulása nélkül, valamint a kliens akarata ellenére.
11. A gyermekekkel és a családokkal való foglalkozások során különös figyelmet kell fordítani a kulturális, vallási és szocializációs különbségekre. Viselkedésmódunk, nyelvhasználatunk, metakommunikációnk nem eredményezhet zavarbahozó, szégyenérzetet keltő, az emberi méltóságot sértő helyzeteket.

12. A gyermekek és kiszolgáltatók felnőttek által tett jelzéseket minden esetben komolyan kell venni és a megfelelő eljárásrend szerint kell cselekedni.

13. Amennyiben egy gyermekkel vagy sérülékeny személlyel kapcsolatban erőszak, bántalmazás gyanúja merül fel, akkor vele szemben tartózkodni kell minden olyan megnyilvánulástól ami fokozhatja az ő "áldozatélményét".

14. Ha azt tapasztaljuk, hogy a velünk együtt dolgozó munkatárs sértő, bántó hangnemet üt meg a gyermekkel ill. sérülékeny felnőttel szemben, vagy az etikai normák bármelyikének enyhébb megsértését követi el, akkor kötelesek vagyunk őt erre figyelmeztetni. Amennyiben ez ismételt előfordul, a mérlegelést mellőzve jelzéssel kell élni az Alapítvány gyermekvédelmi felelőse felé.

15. A gyermekekkel való foglalkozások során képesnek kell lenni differenciálni a pedagógiailag igazolható jutalmazás-büntetés az elfogadhatatlan büntetési formáktól. (Például a gyermek alapvető szükségletei kielégítésének akadályozását: étel, ruházat megvonása.)

16. A gyermekek, illetve a szülők és gyermekeik közötti bántalmazás minden formája ellen szükséges fellépni, megakadályozni és az érintetteknek elmagyarázni a beavatkozásom szükségességét.

17. Extrém esetben, - ha a gyermek vagy a kiszolgáltató felnőtt magatartásával önmagára és társaira komoly veszélyt jelent - szükséges lehet fizikai kényszer alkalmazása. Ez nem jelenthet mást, mint a gyermek lefogását, az-az annak megakadályozását, hogy ő, vagy társai sérülést szenvedjenek. (Az ilyen beavatkozást követő értékeléskor mindig vizsgálni kell a beavatkozás elkerülhetetlenségét, vagyis szükségességét és az alkalmazott kényszer arányosságát a felmerült veszélyhez képest.)

18. Az Alapítványnál bármilyen jogviszonyban foglalkoztatott munkatárs, segítő, önkéntes, vagy támogató tudomásul veszi, hogy 18 éven aluli személlyel, vagy az Alapítvánnyal kapcsolatban álló kiszolgáltatók felnőttel nem kezdeményez szexuális kapcsolatot.

19. Az Alapítványnál foglalkoztatott munkatárs, segítő, önkéntes, vagy támogató más szervezetenél vagy munkáltatójánál betöltött pozíciójában és magánéletében is törekszik az Etikai Szabályzat normái szerint élni, biztosítva ezzel az Alapítvány jó hírnevét.

Az Etikai Szabályzat normáinak megsértése minden esetben kivizsgálásra kerül (közös programok esetén a partnerszervezet bevonásával) és a munkavégzéssel összefüggésben etikai, vagy fegyelmi vizsgálatot és intézkedést vonhat maga után. Amennyiben a cselekmény büntetőfeljelentést tesz indokolttá, úgy az Alapítvány munkatársát a büntetőeljárás lezárásáig - bűncselekmény hiányában a nyomozás lezárása, vádemelést követő bírósági eljárás - az érintett személyt felfüggeszti állásából. Az Alapítványnál munkaviszonyban nem álló személy esetében szünetelteti a foglalkoztatását. Jogerős elmarasztaló ítélet esetén az Alapítvány képviselője munkáltatói jogkörében megszünteti az érintett személy munkaviszonyát, munkaviszonyban nem álló személy esetében felbontja a vele kötött szerződést.

Munkaviszony létesítése, vagy bármilyen formában történő munkavégzésre irányuló szerződés létesítése esetén - ide érteve a személlyel kötendő támogatási szerződést is - az 5.6. számú melléklet szerinti nyilatkozat kerül aláírásra.

A MRSZ Alapítvány elítéli a hátrányos megkülönböztetés közvetlen és közvetett formáját egyaránt. Az Alapítvány tevékenysége során különös figyelmet fordít a 2013. évi CXXV. tv. betartására az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról. A törvény 8. és 9.§-ban taxatíván felsorolt védett tulajdonságok és jellemzők tiszteletben tartására kötelezi munkatársait, önkénteseit, partner szervezetek képviselőit az elfogadó nyilatkozat aláírásával.

1.9. A Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány látásmódja és feladatai a gyermekek és sérülékeny személyek védelme érdekében

A Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány a nemzethatárokon átívelő egyetemes magyar felelősség jegyében a Kárpát-medencét tekinti elsődleges tevékenységi körének. Szeretetszolgálatunk egy protestáns háttérű segélyszervezet, amely keresztény értékeken alapuló segélyezéssel és fejlesztéssel foglalkozik. Ezek alapján a szervezet úgy véli, hogy az emberi élet a legnagyobb érték a világon. Humanitárius eszközökkel fajra, nemre, vallásra és politikai hovatartozásra való tekintet nélkül segítünk.

A Magyarországi Református Egyház zsinata 2006-ban határozatban döntött egy református segélyszervezet létrehozásáról, majd ezt követően 2008-ban megalapításra került a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány. A szervezet elsődleges célja kezdetben szociális intézmények létrehozása és fejlesztése volt, de a megnövekedett igényekre reagálva hagyományos segélymunkát is végzünk. Egyházunk gazdag, évszázados diakóniai múlttal rendelkezik, a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány ezekből az ősi gyökerekből és egyháztagjaink imádságos szeretetéből táplálkozik.

Az Alapítvány elismeri a korábban röviden bemutatott Emberi Jogok Európai Egyezményét, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát és az Egyesült Nemzetek Gyermekei Egyezményét. Tevékenységünket továbbá a magyar gyermekvédelmi jogszabályoknak tökéletesen megfelelve végezzük.

Az Alapítvány vállalja:

- biztonságos és szerető környezet biztosítását a fiatalok kliensek és önkéntesek és a kiszolgáltatott/sérülékeny felnőttek számára
- a gyermeki, szülői és emberi jogok tiszteletben tartását
- a gyermekek és a sérülékeny/kiszolgáltatott felnőttek védelmére irányuló preventatív intézkedések megtételét
- gyermekvédelmi szabályzat kialakítását
- átlátható jelentéstételi (panasztételi) eljárás kidolgozását melyben egyértelműen bemutatásra kerül a gyermekvédelmi aggályok szervezetben belüli és a hatóságok felé történő bejelentés folyamata
- ezen jelentéstételi eljárás megismertetését a szervezet dolgozóival és önkénteseivel gyermekvédelmi tréning során
- gyermekvédelmi felelős kijelölését
- a gyermekvédelmi felelős elérhetőségeinek közzétételét a fiatalok /veszélyeztetett felnőtt klienseink és hozzátartozóik, valamint a kollégák részére

- partnerszervezeteinkkel való együttműködést a gyermeki jogok érvényesülése és a szükséges védőintézkedések megtétele érdekében
- amennyiben a gyermekvédelmi aggály a partnerszervezettel folytatott közös programban merül fel, akkor a partnerszervezet haladéktalan értesítését és szükség esetén az eset közös kivizsgálását
- minden gyermekvédelmi aggály komolyan vételét és bejelentését
- a szervezet kiemelt figyelmet fordít a gyermekek szexuális bántalmazásának és kizsákmányolásának a megelőzésére és megakadályozására
- a gyermekvédelmi szabályzat éves felülvizsgálatát
- gyermekvédelmi tréning szervezését két évente
- munkatársaink kiválasztása során a biztonságosabb toborzás intézkedéseinek bevezetését.

A Gyermekvédelmi Szabályzat és Irányelvek 5.7. számú mellékletében megtalálható az Alapítvány képviselőjének aláírásával hitelesített köteleességvállalási nyilatkozata az Alapítvány védelmi előírásairól, melyek a gyermekek és kiszolgáltatók személyek biztonsága érdekében hozott létre.

MÁSODIK RÉSZ: MEGVALÓSÍTÁS – A GYERMEKEK ÉS A KISZOLGÁLTATOTT SZEMÉLYEK VÉDELME

2.1 A jelentéstételi eljárás: A gyermekekkel és kiszolgáltatott felnőttekkel kapcsolatos aggályok felismerése és a szervezeti reakció

Az MRSZ Alapítvány komolyan vesz minden jelzést, bejelentést, illetve a munkatársakban felmerülő aggályt, amely egy gyermek vagy kiszolgáltatott felnőtt jogainak megsértésével, a velük szembeni rossz bánásmóddal, vagy veszélyeztető környezetével kapcsolatban fogalmazódik meg. Azok a személyek akik jóhiszeműen hangot adnak aggodalmuknak, a legteljesebb mértékben az Alapítvány által vallott értékek és az Etikai Szabályzat szellemében járnak el. Tehát az aggodalmát kifejező személyt nem érheti ezért kritika, elmarasztalás függetlenül attól, hogy az aggodalma igazolódik-e.

A munkatársak, ide értve mindenkit, aki gyerekekkel/sérülékeny felnőttekkel kerül kapcsolatba a rossz bánásmód, veszélyeztetés, bántalmazás bármely formájának gyanúja esetén a következő szempontokra és szabályokra figyelemmel járnak el:

- Körültekintően figyelünk minden jelre, ami arra enged következtetni, hogy a gyermek/sérülékeny felnőtt bántalmazásnak van kitéve. A részletezéstől itt eltekintve a változást kell figyelni a kliens viselkedésében, ez az egyik legfontosabb jel. Példa: ha a gyermek jellemzően visszahúzódó természetű és a viselkedése impulzív lesz, vagy a nagyon eleven viselkedésű gyermek válik befelé fordulóvá, csendessé, akkor egészen biztos, hogy valamilyen komoly ok állhat a változás mögött. Szexuális abúzust átélt gyereknél mindig tapasztalható a viselkedés változása. A gyanút alátámaszthatja a viselkedésváltozás figyelmes nyomon követése. Megváltozhat a gyermek szóhasználata, testbeszéde, játéka. Bizar elemek jelenhetnek meg a játékában, a gyerek önkéntelenül eljátsza a babákkal, mesefigurákkal mindazt ami vele történt.
- Módot kell találni arra, hogy nyugodt, biztonságos környezetben beszéljünk a gyerekekkel. Elmondhatjuk neki, hogy aggódunk érte, mert szomorúnak látjuk őt és segíteni szeretnénk neki. A gyermek helyett ne fogalmazzunk meg feltételezést, ne legyünk követelőzőek, ne akarjuk sürgetni a mondandójában. Biztosítani kell a gyermeket arról, hogy bármikor elérhet minket, beszélhet velük, ha szeretne.
- Az információt, a kételyeinket ne osszuk meg illetéktelenekkel, csak a közvetlen felettesünkkel és a gyermekvédelmi felelőssel.
- Ha a gyanú egy általunk ismert személyre terelődik, ne beszéljünk vele erről.
- Ebben a bizonytalan stádiumban a gyanúkat még nem oszthatjuk meg a szülővel vagy a törvényes képviselővel. (Gondoljunk arra, hogy nem ritkán a szülő maga a bántalmazó.)
- Amennyiben a sértett elmondja, hogy milyen bántalmazást szenvedett el és ez súlyos bántalmazásnak minősül - a szexuális abúzus feltétlenül az -, akkor célszerű újabb szempontok figyelembevételével még érzékenyebb helyzetkezeléssel folytatni a beszélgetést.
- A gyermeket meghallgató személyt is súlyosan megviselheti a helyzet. Igyekezzen megőrizni a nyugalmát, ne essen pánikba! Ne háborodjon fel és ne kérdőjelezze meg a gyermeket! Lehet, hogy más helyszínt kell keresni a beszélgetés folytatásához.

- Erősítsük meg a gyermeket abban, hogy bátor volt, olyan dolgot osztott meg velünk amiről nehéz volt beszélni. Mondjuk el, hogy elhisszük amit mond, de segítsen megérteni, hogy pontosan mi történt vele.
- Ne kérdezősködjünk előbb, mint ahogyan a gyermek megnyílik, ne készítsünk vele "interjút"!
- Hangsúlyozzuk, hogy ami vele történt, az nem az ő hibája.
- Biztosítani kell a gyermeket arról, hogy amit elmond azt helyesen teszi, e miatt nem kerülhet bajba. Arról is biztosítani kell a gyermeket, hogy amit megosztott velünk azt csak azoknak fogjuk elmondani akiknek feltétlenül szükséges tudniuk ahhoz, hogy megvédhessék őt.
- Természetesen a feltételezett elkövetőt nem tájékoztatjuk a történetekről.
- Soha nem kerülhet sor arra, hogy a gyermeket további munkatársak hallgassák meg! Minden további meghallgatás a trauma ismételt átélését jelentené a gyermeknek.
- Nem kezdeményezünk "házi nyomozást", mert az a nyomozóhatóság feladata.
- Amennyiben súlyos bántalmazás gyanúja merült fel, a gyermeket/kiszolgáltatót felnőttet nem hagyhatjuk magára, biztonságba kell helyeznünk és mellette kell maradnia egy a gyermek/sérülékeny felnőtt által elfogadott személynek.

A jelentéstételi eljárás tíz lépése

Ilyenkor csak néhány óránk maradt a további intézkedések megtételére, a visszaélés jelentésére.

1. Aki a gyermeket/kiszolgáltatót felnőttet meghallgatta, haladéktalanul értesíti az SZMSZ szerinti közvetlen vezetőjét és a gyermekvédelmi felelőst. (A sorrend nem lényeges.) Ennek 24 órán belül (az eset tudomására jutásától számítva) meg kell történnie!
2. Ugyan csak ő kitölti a az 5.6. melléklet szerinti Visszaélést Bejelentő Lapot és eljuttatja a gyermekvédelmi felelőshöz. A bejelentő lapnak elektronikus formában is rendelkezésre kell állnia az MRSZ Alapítvány dolgozói számára és továbbítását az adatvédelemre figyelemmel kell biztosítani a telephelyek és a központ (gyermekvédelmi felelős) között. Gyermek vagy sérülékeny felnőtt esetében egyaránt az 5.6. melléklet szerinti bejelentő lapot kell kitölteni. A kijelölt gyermekvédelmi felelős fogadja és kezeli mind a gyermekekkel vagy a sérülékeny/kiszolgáltatót felnőttekkel kapcsolatos bejelentéseket.
3. A gyermekvédelmi felelős rövid úton tájékozódik a rendelkezésre álló információk alapján. (Meghallgatja a gyermekkel beszélgető személyt.)
4. A gyermekvédelmi felelős internetes eszközön (Pl. Teams) rövid megbeszélést tart az esetben kompetenciával bíró személyekkel.
5. A gyermekvédelmi felelős döntést hoz: büntetőfeljelentést tesz ismeretlen elkövető ellen, vagy nem tesz büntetőfeljelentést. (Gyermekek elleni szexuális bántalmazás gyanúja esetén a megyei/fővárosi rendőr-főkapitányság bünyügyi főosztálya gyermek és ifjúságvédelmi osztálya felé kell megtenni a feljelentést.) Szükség esetén, illetve bármilyen különleges helyzetben, a feljelentést megteheti más illetékes munkatárs is kompetenciáinak megfelelően, ha a gyermekvédelmi felelős ebben bármely ok folytán akadályoztatott.

6. A gyermek lakóhelye, vagy tartózkodási helye szerinti illetékes család és gyermekjóléti szolgálatot értesíti a történekről. (Az esetről készült írásos dokumentációt később küldi meg. Súlyos veszélyeztetés esetén 72 órán belül, veszélyeztetés gyanúja esetén 8 napon belül.)

7. A gyermekvédelmi felelős az eseményről és a megtett intézkedésekről tájékoztatást ad az Alapítvány vezetőjének és az ügybe bevont munkatársaknak. Továbbá, amennyiben a gyermekvédelmi aggály vagy egy kiszolgáltatott felnőtt bántalmazásának a gyanúja egy partnerszervezettel közösen folytatott programban merül fel, akkor a partnerszervezetet is szükséges értesíteni a történekről.

8. A gyermekvédelmi felelős, ha nem történt feljelentés, tájékoztatja a szülőt/törvényes képviselőt a felmerült aggályról. Ha rendőrségi feljelentés történt és a gyanú a szülőre/törvényes képviselőre terelődött, konzultál a nyomozóhatósággal, hogy ellentétes-e a nyomozás érdekében a szülő/törvényes képviselő értesítése. Ennek függvényében cselekszik.

9. Az áldozat orvosi vizsgálatát - ha indokolt - valamint pszichológiai támogatását megszervezi a nyomozó hatósággal együttműködve. A pszichológiai segítséget megállapodás szerint a család és gyermekjóléti szolgálat is nyújthatja. Igény esetén az áldozatot és családját áldozatvédelmi szolgálathoz irányítja.

10. A gyermeket/sérülékeny felnőttet meghallgató munkatársnak szükség esetén szupervíziót biztosít.

Kiszolgáltatott/sérülékeny felnőttek meghallgatásának szabályai

Fogyatékkal élők, időskorúak, vagy bármely okból rossz pszichés állapotban lévő személyek meghallgatásakor, ha aggodalomra okot adó eseményt sejtünk vagy ilyen jelzést kapunk, akkor a következő magatartást, segítő attitűdöt tanusítjuk:

- engedjük őt beszélni /ventillálás/
- juttassuk kifejezésre együttérzésünket
- figyelmünket összpontosítsuk rá
- nyugodtak, türelmesek legyünk
- jelezzük megértésünket
- másságát tartjuk tiszteletben
- fejezzük ki segítő szándékunkat
- sugározzunk biztonságot

Amit kerülni kell:

- sürgetés /türelmetlenség/
- befolyásolás /irányítás/
- kérdések összetorlódása
- értékelés
- gúnyolódás
- moralizálás

Számolnunk kell a személyiség védekező stratégiáival is: indulatáttétel, elhárítás, elfojtás, tagadás.

Egyes esetekben a meghallgatás eredményességéhez, az akadálymentes kommunikációhoz szükséges lehet más szakemberek felkérése, vagy ennek az igénynek a közvetítése pl. a családsegítő szolgálat/központ felé. Érzékszervi és súlyos beszéd fogyatékoság esetében megfelelő szakirányban képzett gyógypedagógus, gyógypedagógiai asszisztens, jeltolmács szükséges. Értelmi sérülteknél mentális akadálymentesítésben járatos szakemberre lehet szükség. A felmerülő szakmai támogatást nem feltétlenül az Alapítvány biztosítja, más szervezettől is kérhető, jellemzően a családsegítő szolgáltatóktól.

Rossz bánásmód, elhanyagolás, bántalmazás gyanúja esetén tartalmilag is ugyanaz a bejelentő lap használható, amit a gyermekvédelmi jelzéshez használunk. Értelemszerűen egy időskorú személynél pl. "elhanyagolás gyanújáról jelzés" megnevezést írunk és az adatlapon szülők helyett hozzátartozót, ha az illető személy gondnokság alatt áll, akkor a gondnoka fog értesítést kapni.

A jelentéstételi eljárásról létrehozott folyamatábra megtalálható a Gyermekvédelmi Szabályzat és Irányelvek 5.2. számú mellékletében.

2.2. A visszaélést jelentők védelme – “whistleblowing”

A visszaélést bejelentő személyek azok, akik a munkakörnyezetükben tudomásukra jutott visszaélésekről beszámolnak vagy információkat tesznek közzé, ezáltal segítve a közérdeket fenyegető olyan veszélyek vagy károk megelőzését és felderítését, amelyek egyébként rejtve maradnának. Gyermekvédelmi szabályzatunkban ezek a személyek konkrétan azok akik a gyermekek vagy kiszolgáltatót/sérülékeny felnőttek ellen elkövetett bántalmazásokat jelzik, bárhol is tapasztalják a sértett személy elleni erőszak forrását: az alapítványon vagy annak partnerszervezetein belül (akár saját kollégáik vagy klienseik által) vagy a gyermeket/sérülékeny felnőttet érintő külső környezetből (család, baráti környezet, idegenek, stb.).

Korábban mind a magánemberekben mind a szakemberekben komoly félelmet keltett a gyermekeket/sérülékeny felnőtteket érő veszélyek és bántalmazás, különös tekintettel a családon vagy intézményeken/szervezeteken belüli erőszak észlelése és jelentése. Szakemberek esetén mindez a jelentéstételi kötelezettség ellenére is megnyilvánult amiatt, hogy a bejelentő személyek tartottak a következményektől, esetleges megtorlásoktól.

Az Európai Bizottság 2019-ben elfogadta a visszaélést bejelentő személyek védelméről szóló 2019/1937 EU Parlamenti és Tanácsi irányelvét (EU Whistleblower Protection Directive), amely átfogó jogi keretet hoz létre a visszaélést bejelentők védelmére a közérdek európai szintű védelme érdekében, könnyen hozzáférhető bejelentési csatornákat hoz létre, hangsúlyozza a titoktartásra vonatkozó kötelezettséget és a visszaélést bejelentő személyekkel szembeni megtorlás tilalmát, valamint célzott védelmi intézkedéseket határoz meg.

Magyarország számára is kötelező a Whistleblowing irányelv elfogadása és alkalmazása mind az állami mind a magán szektorban, melynek infrastrukturális kiépülés most van folyamatban. A gyermekvédelemben azonban már korábban felismerték ennek jelentőségét, hiszen a gyermekvédelmi törvényt és rendeleteit már 2014-ben megváltoztatták a gyermekeket érintő visszaélések bejelentői tekintetében. Ezek alapján a gyermekjóléti szolgálatok és a gyámhivatalok számára 2014 márciusától kötelező a gyermekvédelmi aggályokat bejelentő személyek és

intézmények adatait külön kezelni. Ez többek között azt is jelenti, hogy a gyámhivatal elutasítja az érintett ügyfélnek a betekintését azokba a dokumentumokba, amiből a bejelentő személye és annak személyes adatai kiderülhetnek.

A whistleblowing direktíva ezt a gyakorlatot erősíti, és az adatvédelmi szabályok betartásán és a bejelentők érdekvédelmén kívül remélhetőleg azt a pozitív eredményt is maga után vonzza majd, hogy több konkrét bejelentés érkezik a gyermekeket és sérülékeny személyeket érintő veszélyekről.

A fentieknek megfelelően az MRSZ Alapítvány önmagára kötelező érvényűnek tekinti a bejelentő személyek adatainak és érdekeinek védelmét.

2.3. Munkatársaink elleni vádak kezelése

Az MRSZ Alapítvány minden, a gyermekek és kiszolgáltatót felnőttek sérelme kapcsán felmerülő aggályt és bejelentést komolyan vesz. Amennyiben az Alapítvány munkatársa, önkéntese vagy egyik partnerszervezetének velünk együttműködő dolgozója ellen érkezik bejelentés, akkor az Alapítvány vezetése a gyermekvédelmi felelős és a partnerszervezet bevonásával, a jelentéstételi eljárás mellett, minden esetben kivizsgálja az ügyet. Minden munkatársnak, önkéntesnek és az együttműködő partnernek a közösen folytatott programokban dolgozó munkatársa számára KÖTELEZŐ teljes mértékben együttműködni a visszaélés vagy bejelentés kivizsgálásával kapcsolatos eljárásban.

Az ügyvel kapcsolatos munkajogi intézkedéseket a MRSZ Alapítvány nevében eljáró munkáltatói jogokat gyakorló személynek kell mérlegelnie.

Ha a sérelem okozásáért vélelmezhetően felelős személy munkaviszonyban áll az Alapítvánnyal a lehetőségek a következők:

- a. munkaviszony megszüntetése. Ezt nem célszerű választani amíg az ügy jogerősen nem zárult le. Ha az érintett kéri a munkaviszonya megszüntetését az más kérdés, de ez nem zárja ki az ellene esetleg indított fegyelmi eljárás lehetőségét.
- b. munkavégzés alóli felmentés. Többnyire ezt szokás választani. A felmentés nem jelenti a bűnösség vélelmezését, inkább a felek biztonságát szolgálja a vizsgálat ideje alatt.
- c. Jogviszony azonnali hatállyal történő felmondása. Akkor szokásos alkalmazni, ha munkaviszonyból fakadó lényeges kötelezettség szándékos vagy gondatlanságból fakadó megszegése történt, illetve bizalomvesztés. A súlyos bűncselekmény gyanúja megalapozza a bizalomvesztést. Az intézkedés előnye, hogy az akár évekig tartó eljárás nem korlátozza a munkáltatót olyan formában mint a felmentés esetében. A bizalomvesztést alaposan indokolni kell. "Bűncselekmény alapos gyanúja" és előzetes letartóztatásba kerülés a legerősebb és vitathatatlan indok.

Ha a sérelem okozásáért vélelmezhetően felelős személy önkéntes szerződés keretében foglalkoztatott az Alapítványnál a lehetőségek a következők:

- a. Szerződés szüneteltetése az ügy lezárásáig
- b. szerződés azonnali felbontása

Sem az a. sem a b. megoldás nem jelenti a bűnösség vélelmezését, hanem mindkét fél biztonságát szolgálja.

Amennyiben a gyerekekkel vagy kiszolgáltatott felnőttekkel szembeni rossz bánásmód, bántalmazás enyhébbnek ítélt esetei merülnek föl - verbális bántalmazás, megkülönböztetés - fegyelmi és/vagy etikai eljárás indítható az Alapítványnál foglalkoztatottak és az önkéntesek vonatkozásában. Szintén így szükséges eljárni a titoktartás megszegése esetében is.

Fő szabály szerint, a vizsgálat idejére, a kérdőre vont munkatárs mindenképpen felfüggesztésre kerül a kliensekkel folytatott munka alól. Az Alapítvány minden szempontot figyelembe véve folytatja le az eljárást és ennek megfelelően, az összes körülményt megfontolva dönt a szankciókról is.

A gyermekvédelmi szabályzatban leírt védelmi szabályok megsértése, a gyermekek illetve kiszolgáltatott személyek veszélyeztetése vagy bántalmazása azonnali elbocsátással és egyben büntető eljárás kezdeményezésével is jár!

2.4. Az áldozatok és a családjuk támogatása

A Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány kiemelten fontosnak tartja az általa bejelentett gyermekvédelmi aggályok áldozatainak és az ő családjuknak a védelmét. Ennek érdekében a kijelölt gyermekvédelmi felelős hatáskörében megszervezi az érintettek áldozatvédelmét. Fontos tisztázni, hogy az áldozatvédelmi szolgáltatások nyújtása nem az alapítvány feladata, viszont a megfelelő segítő szolgáltatásokhoz való irányításban segítséget nyújthat az áldozatoknak, amennyiben ők azt igénylik és elfogadják.

Az áldozatvédelemmel kapcsolatban különösen fontos a professzionális határok betartása és a segítő higgadtsága. Ha büntető eljárás kezdeményezésére is sor kerül, akkor nem szabad az esetleges bizonyítékokat vagy bármely érintett személy későbbi tanúvallomását befolyásolni. A segítő vagy önkéntes személy akinek egy gyermekvédelmi aggály a tudomására jut nincs terápiás kapcsolatban a bántalmazottal és valószínűleg nem is terápiás szakember. Az MRSZ Alapítvány munkatársa vagy gyermekvédelmi felelőse tevékenysége során figyelembe veszi, hogy nem szabad "segítő céllal" terápiába kezdeni a bántalmazottal vagy annak családjával, hanem a professzionális határokat betartva, a hatóságokkal együttműködve és kommunikálva, a megfelelő szakemberekhez és áldozatvédelmi szolgálatokhoz irányítja az áldozatokat. Itt az alapítvány feladata véget ér az áldozatok támogatása kapcsán! Ilyen helyzetben a gyermekek elsődleges segítségét a törvény szerint a gyámhivatal és a család és gyermekjóléti szolgálat látja el.

Ha a gyermek vagy a kiszolgáltatott felnőtt a későbbiekben "többször is megnyílik" az általa bizalommal felhatalmazott személy felé, és további fontos információkkal szolgál vagy más eseteket tár fel, melyek külön bűncselekményre utalnak vagy más érintett áldozatokról is információval szolgálnak, akkor a rendőrséget értesíteni kell (az ügyben eljáró nyomozót) és ennek az együttműködésnek megfelelően meghozni a következő lépést. Nem a mi feladatunk az, hogy a

gyereket motiváljuk arra, hogy még több információt megosszon velünk vagy a szülőknek támogató, ventillálásra alkalmas teret biztosítunk a krízisük kezelésére. Ez utóbbiak a terapeuta és az áldozatvédelemmel foglalkozó szakember feladata.

A gyermekek és kiszolgáltatott felnőttek sérelmére elkövetett visszaélések kezelésekor az áldozatvédelemmel kapcsolatosan az alapítvány alapvető feladatai az alábbiak:

- a hatóságokkal és a család és gyermekjóléti szolgálattal együttműködve meggyőződni arról, hogy a gyermek/sérülékeny felnőtt a bejelentés folyamata alatt és után biztonságban marad
- akut helyzetben, szükséges esetén a kliens biztonságának szavatolása érdekében a vele kell maradni a hatósági beavatkozás megkezdéséig (ez általában a rendőrség beavatkozását jelenti)
- együttműködés a rendvédelmi és a gyermekvédelmi hatóságokkal az áldozatok sürgősségi szükségleteinek kielégítése kapcsán
- az áldozatok és családjuk tájékoztatása a rendelkezésre álló áldozatvédelmi szolgálatokról és szakértőkről és igény esetén referálni az érintetteket ezekhez a szervezetekhez
- a jelentéstételi eljárás alatt és után bármilyen új információ jut az alapítvány munkatársa tudomására az ügy kapcsán, arról értesíteni kell a nyomozó hatóságot és/vagy a család és gyermekjóléti szolgálatot
- az alapítvány biztosítja a gyermekvédelmi felelős számára, hogy megismerhesse a rendelkezésre álló áldozatvédelmi és áldozatokat segítő szolgáltatásokat, ahova szükség esetén a gyerekeket/kiszolgáltatott felnőtteket és családjaikat irányítani tudják

Áldozatsegítő szolgálatok

A fővárosi és megyei kormányhivatalokban elérhető áldozatsegítő szolgálatok mellett külön áldozatsegítő központok állnak az áldozatok rendelkezésére. Az áldozatsegítő szolgálat olyan személyek támogatására jött létre, akik akár közvetlenül, akár közvetett módon, valamely bűncselekmény, illetve tulajdon elleni szabálysértés áldozataivá váltak. Az áldozatsegítő szolgálatok célja, hogy az elszennvedett bűncselekménnyel kapcsolatban felmerült érzelmi, lelki, anyagi, jogi és más problémák megoldásához segítséget nyújtson. Továbbá, az áldozatsegítő központok igazolják az áldozati státuszt, ami szükséges a krízishelyzetbe kerülő áldozatok azonnali pénzügyi segítéséhez és a későbbi anyagi támogatások vagy kártérítés igényléséhez. Ezen központok listája elérhető az alábbi weblapon: https://vansegitseg.hu/aldozatsegito_kozpontok.

Telefonos segítség

Fontos információkat és támogatást kaphatnak az érintett áldozatok és családjaik, valamint a segítő szakemberek is az Áldozatvédelmi Szolgálat éjjel – nappal ingyenesen elérhető 06 80 225 – 225 áldozatvédelmi telefonvonalán.

Emellett az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat a nap 24 órájában, Magyarországról ingyenesen elérhető a 06-80-20-55-20-as telefonszámon. Ennek a telefonvonalnak az elsőrendű célja, hogy segítséget nyújtson a kapcsolati erőszak, a gyermekbántalmazás, a prostitúció- és emberkereskedelem áldozatainak és szükség esetén gondoskodjon az elhelyezésükről. Ezek alapján azoknak javasolt ezt a telefonszámot felhívni, akiknek menekülnie kell otthonról illetve krízis szállást keresnek.

Gyermekek, fiatal felnőttek és szülők számára nyújthatnak jelentős lelki támogatást és iránymutatást az ingyenesen hívható telefonos lelkisegély szolgálatok. A nap 24 órájában bármely szolgáltatótól ingyenesen hívható lelkisegély szolgálat (LESZ) elérhető a 116 – 123 telefonszámon. Kifejezetten gyermekek számára hívható éjjel – nappal, ingyenesen a Gyermekkrízis Alapítvány lelkisegély szolgálata (Kék vonal) a 116 – 111 – es telefonszámon.

Áldozatvédelem és jogi segítség a civil szférában

A **Hintalovon Alapítvány** a civil szféra szereplőjeként olyan gyermekjogi központként működik, ahol a gyermekek, családok és szakemberek kaphatnak segítséget bármilyen gyermekjogi sérelem vagy érdekvédelem kapcsán. A Hintalovon Alapítvány komplex programokkal és kampányaival biztosítja a gyerekek erőszaktól való védelmét, a gyerekek jogát az oktatáshoz és jogi részvételüket minden őket érintő és rájuk vonatkozó ügyben.

A **NANE Egyesület** a nők és gyerekek ellen elkövetett kapcsolati és családon belüli erőszak áldozatainak nyújt segítséget valamint szakembereknek iránymutatást az áldozatok kezelésében. Hazai és nemzetközi projektjeikkel, kiadványaikkal és telefonszolgálatukkal szintén jelentős részét képezik a hazai nonprofit szféra áldozatsegítő szolgáltatásának.

A **Patent Egyesület** jogi és pszichológiai segítséget nyújt a bántalmazott nők és családjuk számára, jogi támogatás keretein belül telefonszolgálatot és email-es segítségnyújtást biztosítanak, önszegítő csoportokat működtetnek, önkénteseket és szakembereket képeznek, valamint szakmai javaslataikkal részt vesznek a hatósági szervek és a szociális ellátórendszer működésének és a törvényalkotás véleményezésében, fejlesztésében.

Az Alapítvány munkatársai és a kijelölt gyermekvédelmi felelős a gyermekvédelmi képzés során további információt kap és képességfejlesztésben részesül a bántalmazást elszenvető gyermek áldozatokkal és családjukkal való megfelelő bánásmódról és a rendelkezésre álló áldozatvédelmi szolgáltatásokról.

2.5. A kijelölt gyermekvédelmi felelős (és helyettese) feladatköre

A Gyermekvédelmi Szabályzat és Irányelvekben foglaltak betartásáért és betartatásáért a MRSZ Alapítvány által kijelölt gyermekvédelmi felelős - távollétében a kijelölt helyettese - különös felelősséggel tartozik. A gyermekvédelmi felelős az a személy, aki a gyermekvédelmi protokollokban foglalt intézkedések megtételéért felelős, továbbá koordinálja az intézkedésekkel kapcsolatos tennivalókat. A gyermekvédelmi felelős jár el mind a gyermekekkel, mind a kiszolgáltatott/sérülékeny felnőttekkel szembeni bántalmazások vagy visszaélések bejelentése kapcsán. Ő intézkedik el a szervezeten belül és azon kívül, azaz megteszi a szükséges intézkedéseket a hatóságok és/vagy az illetékes család és gyermekjóléti intézmények felé. Elérhetőségéről heti egy fogadónapon, legalább 2 óra időtartamban /személyes elérés / kell gondoskodni. A személyes elérésen túl az Alapítvány által biztosított és csak az ő elérhetőségét lehetővé tevő e-mail címen és telefonon viszont folyamatos jelleggel kell fogadnia a megkereséseket. A gyermekvédelmi felelős elérhetőségéről az Alapítvány valamennyi programjában érintett gyerekeket/ fiatal felnőtteket és törvényes képviselőjüket, továbbá az alapítványi munkatársakat, ide értve az önkénteseket is tájékoztatni kell. Ezt a tájékoztatást valamennyi telephelyen és a foglalkozások helyszínein szükséges megtenni.

A gyermekvédelmi felelős számára rendelkezésre áll egy kizárólag védett levelezési rendszerben használható e-mail cím, ami kizárólag a bejelentő lapok továbbítására és a felelőssel való konzultációra szolgál.

A gyermekvédelmi felelős felelősségi körében:

- fogadja és kezeli a gyermekek/kiszolgáltatott felnőttek védelmével kapcsolatos bejelentéseket,
- a hozzá érkezett információt, bejelentést alaposan megvizsgálja, további információt gyűjt a helyzet tisztázása érdekében,
- a jogsérelem gyanúja esetén jogorvoslati lehetőségekhez segíti hozzá a gyermek törvényes képviselőjét, vagy a kiszolgáltatott felnőttet és törvényes képviselőjét
- kapcsolatot tart a jelzőrendszeri tagokkal, feljűk megteszi a szükséges jelzést,
- az eset kapcsán érintett gyermek/kiszolgáltatott felnőtt törvényes képviselőjét tájékoztatja,
- az esetekről dokumentációt készít az Alapítvány GDPR szabályainak megfelelően,
- visszajelez az esetet észlelő személynek,
- a bántalmazást elszenvedő kliensnek feldolgozást segítő foglalkozást biztosít egyéni vagy csoportos formában, megfelelő szakember/ek bevonásával,
- a vezető kérésére, szükség szerint részt vesz a munkavállalókkal, önkéntesekkel való interjúzásban
- együttműködik az Alapítványt támogatókkal, partner szervezetekkel,
- szükség szerint részt vesz a munkatársak és önkéntesek éves továbbképzésében,
- évente beszámolót készít munkájáról az Alapítvány vezetője és a kuratórium számára, amelyben értékelést ad a tapasztalatok alapján és javaslatokat tesz a hatékony működés érdekében,
- tájékoztatja az Alapítvány vezetőjét, ha a Gyermekvédelmi Szabályzat és Irányelvek betartásával kapcsolatban visszásságot tapasztal,

Az alábbiak szerint mérlegeli az elszenvedett jogsérelem gyanúja esetén annak besorolását, a megfelelő intézkedés megtételéhez:

1. Bűncselekményi tényállások (különösen az élet, a testi épség és az egészség elleni, a nemi erkölcs elleni cselekmények)
2. Alapvető jogokkal kapcsolatos cselekmények (emberi méltósághoz fűződő jogok)
3. Személyhez fűződő jogok sérelme (például személyes szabadság megsértése, magánélet megsértése, zaklatás)
4. Egyenlő bánásmód követelményének megsértése (diszkrimináció)

Bűncselekmény, bántalmazás gyanúja esetén a következő jogorvoslati, áldozatsegítési vagy panasztételi fórum lehetőségei közül választhat:

1. Büntetőeljárás kezdeményezése (büntetendő cselekmény gyanúja)
2. Alapvető Jogok Biztosa Hivatalánál eljárás kezdeményezése (alapvető jogok sérelme, vagy veszélybe kerülése esetén). Továbbá a korábbi Egyenlő Bánásmód Hivatal hatásköréhez tartozó jogsérelemek esetében is itt kezdeményezhető eljárás (hátrányos megkülönböztetés).
3. Áldozatvédelmi áldozatsegítő szolgáltatások kezdeményezése (bűncselekmény elszenvedése, bűncselekmény következményeként testi, lelki, vagy vagyoni kár elszenvedése)
4. Polgári peres eljárás kezdeményezése (vagyoni és nem vagyoni károk elszenvedése esetén, de kezdeményezhető a büntetőeljárás mellett is)
5. Panasz, közérdekű bejelentés tétele (például a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóságnál, ha a gyermekeket erkölcsi fejlődésükben veszélyeztető hang vagy képanyag került sugárzásra valamely szolgáltató részéről)
6. Integrált jogvédelmi szolgálat (szükség szerint jogvédelmi képviselőt biztosít a gyermek jogainak védelmében, valamely konkrét ügyben)
7. Gyámhivatal, család és gyermekjóléti szolgálat felé jelzés küldése a gyermek veszélyeztetése esetén az irányadó gyermekvédelmi észlelő és jelzőrendszer használatára vonatkozó EMMI előírás szerint.

A Gyermekvédelmi Szabályzat és Irányelvek 5.3. számú mellékletében megtalálható a Gyermekvédelmi Szervezeti Ellenőrző Lista, mely alapján a gyermekvédelmi felelős szükség szerint, de legalább évente ellenőrzi, hogy a szervezet megfelel-e a Szabályzatban vállalt gyermekvédelmi és a kiszolgáltatott/sérülékeny felnőttek védelmére irányuló előírásoknak.

2.6. Prevenció

A prevenció célja valamely jövőben nagy valószínűséggel bekövetkező nem kívánatos esemény, állapot, vagy körülmény kialakulásának megakadályozása. Ez mindenképp a legjobb megoldás, szemben a korrekcióval, az utólagos problémakezeléssel. Az Alapítvány tevékenységi körében a megelőzés két szinten jelentkezik. Egyfelől az alapítványi működés optimalizálása maga garanciális tényező. Az Alapítvány SZMSZ-e és a jelen szabályzatba foglaltak szerinti működés, különös tekintettel az eljárási protokollok betartására, jelentik ezt a garanciát.

Ehhez szorosan kapcsolódnak az optimalizálást biztosító alábbi feladatok:

- rendszeres szervezetfejlesztés, különösen az együttműködési készség fejlesztésére. (Egyetlen szervezetben sem magától értetődő a személyek és szervezeti egységek közötti együttműködés.)
- szupervízió biztosítása a közvetlenül segítő munkát végző munkatársak számára. / Igény szerint egyéni és/vagy csoportos szupervízió./
- SWOT analízis alkalmazása, mint az intézményi önértékelés eszköze. (5.10. számú melléklet)

Másfelől a megelőzés elsődleges célja, hogy kiküszöbölje, vagy mérsékelje a gyermekek helytelen irányú fejlődését, megelőzve a fenyegető ártalmak kialakulását. A helytelen irányú fejlődés előidézhetheti a gyermek potenciális áldozattá válását, kiszolgáltatottságának növekedését.

A megelőzés másodlagos céljának tekintjük az elsődleges prevenció ellenére is elkerülhetetlenül előforduló ártalmak, veszélyeztető körülmények, fejlődési elmaradások csökkentését, időtartamának rövidítését. Az Alapítvány látókörébe kerülhetnek olyan rossz társadalmi helyzetű családok gyermekei, akik esetében nem volt, vagy nem vezetett eredményre az elsődleges megelőzés, tehát a velük való munka már eleve a másodlagos prevencióval indul. Itt a korrekatív jellegű beavatkozások fognak dominálni, amihez pszichológus, mentálhigiénés szakember, fejlesztőpedagógus, pszichopedagógus, korrepetáló önkéntes, vagy a közösségfejlesztő munkája nélkülözhetetlen lehet.

Az Alapítvány segítő, prevenciós munkájában szükség szerint alkalmazza a célzott prevenciót is, amikor egy közösség sajátos módon körülhatárolható csoportját célozza meg. Ilyen csoportok lehetnek az egyébként is sérülékeny csoportok: fogyatékossgal élők, származásuk és szociokulturális hátrányaik miatt veszélyeztetettek, negatív iskolai karrierű gyerekek. (Nem ritka rizikófaktor a gyermek és fiatal felnőttkori prostitúcióra kényszerítés, leányanyává válás, koldultatás, gyermekmunka "kiközvetítése".)

Az Alapítvány figyelme kiterjed a már ténylegesen rizikócsoportnak tekinthető kiscsoportokra is, ahol az életvitelben komoly kockázati tényezők vannak jelen: alkalmi szerhasználat, deviáns magatartást mutató kisebb helyi szubkultúrák.

Kifejezetten a szexuális abúzus megelőzésére sor kerülhet ilyen veszélyekre felkészítő - korcsoport függő - foglalkozásokra: "Jó érintés - rossz érintés", "A testemmel én rendelkezem", "Fehérnemű szabály", "Chicoca fája". (Pár napos képzési programok gyerekeknek a szexuális zaklatás megelőzése és kezelése céljából.) Az Alapítvány munkatársai és önkéntesei számára továbbképzés keretében szintén megvalósul a szexuális bántalmazás megelőzése, felismerése és kezelése tartalmú felkészítés.

A prevenció alkalmazásának lépései egy konkrét feladat, vagy projekt végrehajtásában:

1. A probléma azonosítása/a szükséglet felmérése
2. Ki, vagy kik az alanyai a problémának?
3. Mi az elérendő prevenciós cél?
4. Milyen módszertan, beavatkozás, terápia szükséges?
5. Milyen szakemberekkel, partnerekkel, tárgyi feltételekkel valósítható meg?
6. Megvalósítás
7. Értékelés, fejlesztés (az eredmények megosztása - ha szükséges anonimizálva - az érintett közösséggel, honlapon)

A prevenciós stratégiát és a prevenciót szolgáló programokon túl az Alapítvány megelőzést támogató intézkedéseit és protokolljait a szabályzat következő részei tartalmazzák:

- Etikai szabályzat
- Gyermekvédelmi aggályok felismerése
- A jelentéstételi eljárás
- A munkatársak monitorozása
- A biztonságos toborzás megvalósítása
- Biztonságos felvétel ellenőrző lista
- Felkészítés, továbbképzés anyaga

2.7. A munkatársak monitorozása

A munkatársak munkájának ellenőrzése a csoportvezető ill. a közvetlen felettesük feladatkörébe tartozik. A napi feladatok elvégzésének, a határidők betartásának és a dokumentáció vezetésének monitorozásán kívül a munkatársak képességeinek és aktuális lelki és mentális állapotának ellenőrzése kiemelten fontos a gyerekekkel és családokkal folytatott közvetlen munka során. Ezt a csoportvezető úgy tudja a leghatékonyabban lemérni, ha rendszeresen jelen van azokon a programokon és foglalkozásokon, ahol a munkatársak és a szolgáltatást igénybe vevő célcsoport találkozik. A közös munka, példamutatás, tapasztalat megosztása és gyakorlatban történő átadása nem csak hozzájárul a munkatársak eszköztárának növeléséhez, de alkalmat is ad a konstruktív monitorozásra és a hiányosságok pótlására. A kollégák megfigyelése időnként történhet előre elkészített szempontsor alapján is, ami egységesebbé és hatékonyabbá teszi az ellenőrzést és a visszajelzést is.

A szolgáltatást igénybe vevő fiatalokú klienskörrel és hozzátartozóikkal folytatott nyílt kommunikáció és elégedettségük mérése minél gyakrabban szintén fontos szempont.

A MRSZ Alapítvány azt a nézetet képviseli, hogy a munkatársak ellenőrzésének célja nem a felelősségrevonás, hanem a javítandó területek felmérését követően a kollégák eszköztárának és képességeinek növelése, így biztosítva a gyerekekkel, családokkal és kiszolgáltatót felnőttekkel folytatott segítő tevékenység biztonságos, szerető környezetének megteremtését.

A gyerekek vagy kiszolgáltatót felnőttek elleni visszaélések vagy jogsértések nem csak előre eltervezett és megfontolt cselekedetektől adódnak, hanem többek között a gyermeki jogok ismeretének hiányából vagy félreértelmezéséből, eszköztelenségéből vagy a kliensekkel folytatott munkához szükséges képességbeli hiányosságokból. Ezért nagyon fontos, hogy az alapos és rendszeres monitorozással személyre szabottan meghatározzuk, hogy az adott kollégának milyen területen kell fejlődnie, milyen képességfejlesztő tréningekre van szüksége vagy a kiégést megelőzése érdekében milyen egyéb intézkedéseket lehet megtenni.

A közvetlenül gyerekekkel, családokkal és sérülékeny/kiszolgáltatót felnőttekkel foglalkozó munkatársak számára igény szerint csoportos szupervízió és szükség esetén egyéni szupervízió szükséges a munkatársak érzelmi karbantartása érdekében. Különleges vagy vészhelyzetben a munkatársnak igény szerint a szupervízor lehetőséget biztosít telefonos konzultációra.

A szupervízió mellett rendszeresek a csoportos és egyéni estmegbeszélések, de ezek nem a kollégák munkára való fittségét hivatottak karbantartani, hanem a gyermekekkel és családokkal kapcsolatos segítő tevékenység eredményességének biztosítását.

Évente legalább egyszer formális keretek között megszervezett csapatépítés szükséges, ami a közös feladatkört ellátó, napi szinten együtt dolgozó munkatársak együttműködését szolgálja. Emellett szintén kiemelt jelentőségű az együtt dolgozó munkatársak informális csapatépítése, amire a csoportvezetőnek szintén érdemes figyelmet fordítania. Az egymásra való odafigyelés, egymás munkájának támogatása, a professzionális határok betartása mellett folytatott támogató munkakörnyezet kialakítása a kiégés megelőzésének, felismerésének és kezelésének egyik leghatékonyabb eszköze.

A gyermekekkel folytatott hatékony kommunikációnak eszközeiről a gyermekvédelmi szabályzatban a következő pontban adunk útmutatást. Ezenkívül lehetőséget kell biztosítani a munkatársaknak olyan tréningeken való részvételre, ami az erőszakmentes kommunikációról, az alternatív agresszió- és konfliktuskezelésről, valamint asszertív magatartás kezelési technikákról szólnak. Ezek mind azt a célt szolgálják, hogy a munkatársak eszköztárát növeljék a kihívást jelentő viselkedés kezelésében.

A munkatársak munkájáról a csoportvezetőjük, illetve a közvetlen felettesük ad visszajelzést négy szemközti megbeszélés alkalmával. Ez a visszajelzés tartalmazza a munkájukra vonatkozó pozitívumokat és azokat a területeket, ahol fejlődniük kell. A közösen elvégzett és/vagy kielemezett Swot analízis megfelelő eszköz a munka hatékonyságát növelő, a munkatársat segítő, konstruktív kommunikáció elősegítése érdekében. Közösen kielemezzik a munkatárs erősségeiből származó lehetőségeket a képességfejlesztésre és a gyengeségekből származó fejlesztendő területeket a munkájuk során. Ehhez alkalmazható a Swot analízis, ami megtalálható a mellékletek 5.9. pontjában. Ezen a személyes munkamegbeszélésen a csoportvezető lehetőséget biztosít a munkavállalónak arra, hogy elmondja, hogy milyen támogatásra van szüksége az MRSZ Alapítványtól annak érdekében, hogy az adott területeken fejlődni tudjon.

A munkatársaknak továbbá lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy anonim formában is elmondják a véleményüket. Évente legalább egyszer névtelen kérdőív formájában fel kell mérni a munkatársak véleményét az alapítvány által biztosított munkafeltételekről, munka körülményekről, a munkavégzés során nyújtott szakmai támogatás minőségéről, a szupervízió hatékonyságáról és egyéb javasolt rekreációs tevékenységekről. Ezeket az alapítvány manuális vagy online formában megszervezi, kielemezi és az eredmény ismeretében meghozza a szükséges változtatásokat.

Amennyiben egy munkatárs ellen bármely okból kifolyólag fegyelmi eljárás megindítása szükséges, az alapítvány a munka törvénykönyvének megfelelően jár el, tiszteletben tartva a munkavállalói jogokat.

2.8. Adatvédelem

A Magyar Református Egyház Zsinati Hivatal Jogi Osztálya 2018-ban elkészítette a Magyar Református Egyház adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatát. A szabályzat többek között az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info. Törvény) és az Európai Parlament és az Európa Tanács 2016/679-es a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről nevű rendelet (GDPR) alapján készült. Ezen adatvédelmi szabályzat hozzáférhető az alábbi weboldalon: <https://reformatus.hu/egyhazunk/hirek/a-magyarorszagi-reformatus-egyhaz-adatvedelmi-es-adatbiztonsagi-szabalyzata/>

A Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány adatkezelési szabályaira ez a dokumentum érvényes.

Az adatkezelést és a titoktartási kötelezettséget érintheti, ha az Alapítvány munkatársa vagy egyházi hivatását végző munkatársa egy gyermek vagy kiszolgáltatót felnőtt veszélyeztettségéről tudomást szerez. Ebben az esetben főszabály szerint a titoktartási kötelezettséget mind a jogszabályok mind az adatkezelési szabályzat feloldja, és az adatkezelőnek kötelező együttműködnie a hatóságokkal és a jelzőrendszer egyéb szereplőivel. Az adatközzétítés a jelzőrendszer szereplői között nem minősül adatsértésnek. Ezen felül a gyermekek legjobb érdekét szolgálja, hogy a megfelelő szabályok betartása mellett, a jelentéstételi eljárásnak megfelelően, egy esetleges veszélyeztettség gyanúja jelentésre kerüljön.

Külön jogszabály vonatkozik a bejelentő személyek védelméről, mellyel a 2.2. fejezetben foglalkozunk. A bejelentő személyek védelmére és az adatvédelemre vonatkozó jogszabályi előírások harmonizációja érdekében a gyermekbántalmazást bejelentő személy vagy intézmény adatait a család- és gyermekjóléti szolgálatot nyújtó szolgáltató illetve a gyámhivatal is zártan kezeli az eljárás során külön kérvényezés nélkül.

Az adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatból további információ szerezhető a személyes, különleges és közérdekű adatok kezeléséről. Ezt a szabályzatot az alapítvány minden dolgozója megismeri és aláírásával nyilatkozik annak tudomásul vételéről. Ezen felül az MRSZ Alapítvány adatkezelési nyilatkozata mindenki számára elérhető az Alapítvány hivatalos weboldalán a <https://jobbadni.hu/adatvedelmi-tajekoztato/> linken.

Kommunikáció a gyerekekről ill. sérülékeny felnőttekről és online biztonság

Mindig írásos engedélyt kell kérni az Alapítvánnyal kapcsolatba kerülő gyerekek törvényes képviselőjétől, illetve a sérülékeny felnőttektől vagy azok gondnokától, mielőtt róluk képmás, hang, vagy videó felvétel készülne. Csak ezt követően kerülhet sor a felvétel nyilvánossá tételére bármilyen média szolgáltatónál, vagy az Alapítvány kiadványaiban és online felületein. A hozzájáruló nyilatkozat visszavonható, akár a megjelenést követően is. Erről tájékoztatni kell az érintetteket. A nemleges választ vagy a visszavonó nyilatkozatot tiszteletben kell tartani.

Az Alapítvány a 2011.évi CXII. törvény alapján személyes adatot kizárólag meghatározott célból és valamely kötelezettsége teljesítése érdekében kezel. Az adatkezelés minden szakaszában megfelel a törvényes garanciáknak. A személyes adatok bizalmas kezelésére vonatkozó szabályok vonatkoznak minden, az Alapítvány által kezelt dokumentumra, amely dokumentumok ilyen adatokat tartalmaznak. (Pl. a Gyermekvédelmi jelzés bejelentő lap)

Az Alapítvány minden képmás, hang, vagy videó felvétel készítése során meggyőződik arról, hogy ezek nyilvánossá tétele semmilyen káros vagy előnytelen következménnyel nem jár az érintett gyerekek és családjuk számára. A gyerekek illetve kiszolgáltatót felnőttek öltözete, lakhatási körülményeik, mozgás, érzékszervi, tanulási, értelmi akadályozottságuk előnytelen megjelenítése különösen kerülendő! Amennyiben a felvételeket nem az Alapítvány készíti, úgy azokat a megjelenésük előtt szükséges lehet kontrollálni.

Amennyiben ún. kitakart felvételek készülnek, ahol a gyerekek ill. kiszolgáltatott felnőttek és családtagjaik arca nem ismerhető fel, ez kevésnek bizonyulhat abban az esetben, ha egy kisebb lélekszámú településen élők anonimitását kellene biztosítani.

Az Alapítvány mint adatkezelő a rendelkezésére bocsátott személyes adatokat csak a meghatározott célból kezeli és biztonságosan tárolja.

Az Alapítvány programjaiban résztvevő gyerekeket és sérülékeny felnőtteket arra ösztönzi, hogy biztonságos módon használják az internetet és a közösségi média eszközeit. Ennek érdekében figyelemmel kíséri az NMHH "Digitális jólét programját".

Az Alapítvány munkatársai és önkéntesei közösségi oldalakon csak akkor veszik fel a kapcsolatot a gyerekekkel, ha az a gyerekek legjobb érdekében áll. Amennyiben az Alapítvány a gyerekek tanulását, vagy tehetség gondozását segítő mentorokat foglalkoztat, akkor lehetővé teszi az online kapcsolatfelvételt.

HARMADIK RÉSZ: A BIZTONSÁGOSABB TOBORZÁS - „SAFER RECRUITMENT” A GYAKORLATBAN

3.1. A biztonságosabb toborzás – “safer recruitment” definíciója

A biztonságosabb toborzás olyan biztonsági eljárások összességét jelenti egy új munkatárs alkalmazását megelőzően, amelyek biztosítják, hogy a kliensekkel foglalkozó személyzetet és önkénteseket megfelelően ellenőrizzék annak érdekében, hogy a gondjaikra bízott személyeket ne érje sérelem vagy bántalmazás.

A sokéves tapasztalat azt mutatja, hogy a gyermekeknek és családoknak szolgáltatásokat nyújtó szervezetek számára fontos, hogy toborzási és kiválasztási eljárásaikba olyan intézkedéseket építsenek be, amelyek segítenek elrettenteni, elutasítani vagy azonosítani azokat az embereket, akik kockázatot jelenthetnek a gyermekek számára.

A MRSZ Alapítvány tisztában van azzal, hogy a biztonságos környezet megteremtése a gyermekek számára már azelőtt elkezdődik, hogy a fiatalok életükben új személlyel találkoznának.

3.2. A biztonságosabb toborzás megvalósítása

A biztonságosabb toborzást a következő négy alapelv határozza meg:

1. **Elrettenteni** a nem megfelelő motivációjú pályázókat a pozíciók meghirdetésétől kezdődően, egyértelművé téve, hogy a szervezet nem „könnyű célpont” a visszaélések kivitelezésére.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy már az álláshirdetés szövegében meg lehet jeleníteni, hogy a szervezet minden dolgozója számára kötelező megismerni, elfogadni és betartani a szervezet etikai szabályzatát, aminek megsértése a munkaszerződés felfüggesztését és büntetőjogi eljárást is eredményezhet. A jelentkezés kritériumaként szintén meg kell jelölni a hatósági erkölcsi bizonyítvány beszerzését. Ezenkívül az álláshirdetés szövegének tartalmaznia kell, hogy a jelentkezőknek szigorú átvilágításon és indukciós eljáráson kell átesnie a kinevezés előtt.

2. **Elutasítani** a nem megfelelő pályázókat a foglalkoztatási folyamatból.

Az alkalmatlan emberek hazudnak, hogy gyerekek közelébe kerüljenek. Ezért a megadott adatokat ellenőrizni kell, az interjú szakaszában keresztkérdéseket kell alkalmazni, és az interjút követően a jelentkezőket át kell vizsgálni. A korábbi esetek azt mutatják, hogy a bántalmazók hihetetlenül elszántak is lehetnek, ezért fontos a referenciák beszerzése és alapos vizsgálata. A referenciákat közvetlenül a forrástól kell beszerezni és a 2012. évi I. törvénynek (Munka Törvénykönyve) megfelelően kell eljárni. Nem szabad kizárólagosan a pályázó által előre elkészített írásbeli referenciákra hagyatkozni. Legalább két, kifejezetten a gyermekek védelmére irányuló kérdést fel kell tenni az interjú szakaszában is. A többlépcsős interjúfolyamat segíti mind a biztonságosabb toborzási intézkedések végrehajtását, mind a megfelelő leendő kolléga kiválasztását. Érdemes

törekedni a legalább három fős interjú panel felállítására, ahol az egyik interjúztató kifejezetten gyermekvédelmi szempontok alapján értékeli a jelentkezőt.

3. **Megakadályozni** a visszaélések lehetőségét a munkakörnyezet megfigyelésével, a kockázatok felmérésével és egyértelmű viselkedési sztenderdek felállításával.

A munkakörnyezet folyamatos megfigyelése és ellenőrzése, valamint a munkatársakkal és a szolgáltatásokat igénybe vevő kiskorú vagy sérülékeny kliensekkel folytatott folyamatos és nyílt kommunikáció különösen fontos az esetleges bántalmazások megelőzésében. A kijelölt gyermekvédelmi felelős feladatai közé tartozik (de nem csak kizárólag az ő felelőssége és hatásköre), hogy a gyermekek biztonságos környezetének meglétét ellenőrizze és az esetleges változtatásokat kezdeményezze. A szervezeti etikai kódexben lefektetett viselkedési szabályok megismertetése, fenntartása és annak monitorozása szintén fontos szempont a gyermekek biztonságban tartásában.

4. **Észlelni** a lehető leghamarabb mindennemű nem megfelelő viselkedést vagy visszaélést a munkahelyen és a szabályoknak és törvényeknek megfelelően reagálni.

A MRSZ Alapítványnál előfordulható veszélyek észlelésének legjobb módja egy biztonságos munkakultúra kialakítása, amelyben mindenki elkötelezett amellett, hogy a gyakorlat a legjobb és legmegfelelőbb módon valósuljon meg a gyermekek és sérülékeny felnőttek biztonsága érdekében. Ezen túlmenően a személyzetet támogatni kell, és tudniuk kell, hogyan reagáljanak a más szakemberek viselkedésével vagy gyakorlatával kapcsolatos aggályokra. Az irányelveket, eljárásokat és magatartási kódexet alkalmazni kell, és az alkalmazottakat felelősségre kell vonni azok használatáért. Ezeknek az irányelveknek egyértelműen fel kell vázolniuk az elfogadható és az elfogadhatatlan viselkedést. Világos eljárásokat kell bevezetni a szakemberek viselkedésével kapcsolatos aggódalmak bejelentésére, és támogatást kell biztosítani azoknak a gyermekeknek és felnőtteknek, akik aggályokat vetnek fel. Az új kollégák számára elengedhetetlen egy jó indukciós eljárás és a próbaidő alkalmazása. A titkok nélküli nyitott kultúra, a hatékony kommunikáció és a hit, hogy visszaélések bárhol megtörténhetnek, szintén kulcsfontosságúak a biztonságos munkakultúra megteremtésében. Minden szervezet vezetési tervezésének fontos részét kell képezniük azoknak a folyamatos képzéseknek, amelyek bővítik a szakemberek és önkéntesek perspektíváját és tudását a védelmi kérdésekről, és gyakorlatiasabb eszközöket adnak számukra a kihívást jelentő viselkedések kezelésére.

3.3. Biztonságos Felvételi Ellenőrző Lista

Az alábbi lista a biztonságosabb felvételi eljárásokra vonatkozó ajánlásokat tartalmaz, amelyeknek a MRSZ Alapítvány igyekszik megfelelni:

- Az új állás meghirdetésekor világos munkaköri leírás megléte, amely tartalmazza a munkakör fő feladatait, a gyermekek és fiatalokkal való kapcsolattartás mértékét, valamint az egyén felelősségét a gyermekek/fiatalok jólétének előmozdításában és megőrzésében.
- Személyes specifikáció, amely tartalmazza az alapvető és kívánatos képesítéseket és tapasztalatokat; a feladat ellátásához szükséges egyéb követelmények a gyermekekkel és fiatalokkal kapcsolatos munkával kapcsolatban; valamint azokat a kompetenciákat és tulajdonságokat, amelyeket a sikeres jelöltnek bizonyítania kell.

- Az álláshirdetésben szerepeltetni kell a gyermekek védelme iránti elkötelezettséget, a sikeres pályázónak a büntetett előéletűség ellenőrzésének valamint a személyazonosság igazolásának szükségességét.
- A jelentkezési formanyomtatványban információt kell kérni bármely tudományos és/vagy szakképesítésről, az oktatási szerv adataival és az oklevél dátumával együtt feltüntetve.
- Információt kell szerezni a középfokú tanulmányok befejezése utáni szakmai karrierről időrendben, beleértve az oktatási/képzési időszakokat és a részmunkaidős és önkéntes munkavégzést, valamint a teljes munkaidős foglalkoztatást, a kezdési dátumokkal, a munkaviszonyban vagy oktatásban/képzésben nem töltött időszakok magyarázatával és a munkavállalás elhagyásának okaival.
- Le kell kérni a referencia személyek adatait. Az egyik referencia személy legyen a jelentkező jelenlegi vagy legutóbbi munkáltatója/vezetője, de nem a közvetlen kollégája. Általában két referencia ajánlás elegendő.
- Gondoskodni kell arról, hogy legalább két személy vegyen részt a jelentkezők szelektálásában, melynek során használjanak előre meghatározott kritériumokat, és azonosítani kell a tanulmányok vagy munkavállalás során fellépő szüneteket.
- Fel kell kérni az interjúra meghívott jelentkezőket, hogy nyilatkozzanak büntetlen előéletükről, illetve bármilyen őket érintő figyelmeztetés vagy ellenük született jogerős ítéletről. Erkölcsei bizonyítvány igénylése is szükséges.
- Kérdezni kell az interjú alanyokat a motivációjukról a gyermekekkel való munkavégzés kapcsán, a foglalkoztatási múltjukban tapasztalható szünetekről, arról, hogy szerintük milyen gyermekeket védő feladatok jelennek meg abban a munkakörben amire jelentkeztek és a referenciáik során felmerülő esetleges problémákról.
- Le kell ellenőrizni minden új kolléga személyi azonosságát és képesítését igazoló dokumentumait. Csak eredeti dokumentumokat szabad elfogadni és ezeknek egy fénymásolatát nyilvántartásba kell venni az ide vonatkozó adattárolási szabályoknak megfelelően.
- Minden kinevezést próbaidőhöz kell kötni.
- Biztosítani kell, hogy az új alkalmazottak megfelelő indukciós és egyéb szükséges képzésben részesüljenek, melyek szavatolják a biztonságos és hatékony munkavégzést. Az új személyzet beiktatása során ki kell emelni a gyermekek védelmére irányuló feladatok jelentőségét és egyértelmű elvárásokat kell megfogalmazni az elfogadható szakmai magatartásról és a professzionális határok betartásával kapcsolatban. Az Etikai Kódexet és a Gyermekvédelmi Szabályzatot minden új alkalmazottal meg kell ismertetni, és erről nyilatkozatot kell aláírniuk.
- Nagyon fontos a rendszeres egyéni és csoportos szupervíziós megbeszélések tartása, ami a munkatársak hozzáállására, értékeikre és viselkedésükre legalább annyira összpontosít mint a tevékenységükre.
- Gondoskodni kell arról, hogy minden alkalmazott ismerje a kijelölt gyermekvédelmi felelős nevét és elérhetőségét.

NEGYEDIK RÉSZ: GYERMEKVÉDELMI TRÉNING PROGRAM AZ ALAPÍTVÁNY MUNKATÁRSAI RÉSZÉRE

4.1 A tréning program célja és célcsoportja

A tréning célja az MRSZ Alapítvány dolgozóinak, önkénteseinek és partnerszervezeteinek megismertetése a Gyermekvédelmi Szabályzat és Irányelvek gyakorlati alkalmazásával. Az Alapítvány minden dolgozójának ismernie kell a gyermekek és kiszolgáltatott felnőttek érdekében kialakított védőintézkedéseket, az alapvető gyermekvédelmi intézkedéseket és a gyermekek vagy felnőtt kliensek veszélyeztetettségének felmerülése esetén a jelentéstételi eljárás menetét. Fontos, hogy minden munkatárs tisztában legyen a bántalmazás különböző formáival és annak jeleivel, felismerésével.

A tréning célcsoportja az MRSZ Alapítvány munkatársai, önkéntesei és gyakornokai, akik gyermekeknek, családoknak vagy sérülékeny felnőtteknek nyújtott szolgáltatások tervezésében, kivitelezésében, monitorozásában és dokumentálásában vesznek részt.

4.2 Tájékoztatás a képzési program tartalmáról (tematika)

1. Bemutatkozás

- Trénerek bemutatása
- A képzés célja, menete, tartalma és érvényessége
- Csoportszabályok
- A képzésen résztvevők elvárásai (Brain storming)

2. Nemzetközi és magyar gyermekvédelmi alapszabályzatok

3. A gyermekeket és sérülékeny felnőtteket érő sérelmek és bántalmazás definíciója és azok formái

- Hogyan ismerhetők fel az intő jelek?
- Amit szabad és amit nem szabad tenni, mondani
- A szexuális bántalmazással kapcsolatos tévhitek

4. A jelentéstételi eljárás részletes ismertetése

5. A kijelölt gyermekvédelmi felelős feladata, személye és elérhetősége

- Egyéb források és segítség a bejelentést tevőknek

6. Mi történik egy feltehetőleg gyermekvédelmi aggály bejelentése után?

- A gyermekvédelmi bejelentés folyamatábrájának elemzése

7. Mi történik amikor egy kolléga ellen érkezik bejelentés?

8. "Whistleblowing" – közérdekű bejelentés fogalma és a bejelentők jogi védelme

- A bejelentési kötelezettség szabályai

9. A gyermekek ellen elkövetett sérelmek hosszútávú hatásai és ezek megelőzésének jelentősége

- A civil szféra helye és jelentősége a gyermekek/kiszolgáltatott felnőttek védelmében

10. Adatvédelem és titoktartási kötelezettség körüli tudnivalók a bántalmazás bejelentése kapcsán

Kérdésfeltevés. Elérhetőségek. Képzési dokumentáció átadása.

4.3 Érvényességi szabályok

Az MRSZ Alapítvány vállalja, hogy a Gyermekvédelmi Szabályzat és Irányelvek dokumentumot legalább két évente felülvizsgálja a szükséges változtatások beiktatása érdekében. Online képzést biztosít minden jelenleg alkalmazásban álló régi és új kollégának. Ha ez valami ok folytán nem lehetséges, akkor biztosítja a gyermekvédelmi szabályzathoz való hozzáférést, hogy mindenki megismerhesse annak tartalmát. A munkatársak, önkéntesek és partnerszervezetek aláírásukkal nyilatkoznak arról, hogy a szabályzat tartalmát megismerték és az Alapítvány erről nyilvántartást vezet.

Az jogszabályi és intézményi változások és az új munkatársak alkalmazása miatt az Alapítvány vállalja, hogy törekszik az online képzés megisméltésére minden 2 év elteltével, különös tekintettel, ha a gyermekek és kiszolgáltatott személyek bántalmazását érintő törvények és a jelentéstételi eljárás menete megváltozik.

ÖTÖDIK RÉSZ: MELLÉKLETEK

5.1. A szabályzatban felhasznált releváns magyar és nemzetközi jogszabályok listája

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, ENSZ, 1948 (Universal Declaration of Human Rights)

Gyermekek Jogairól Szóló Nyilatkozat, ENSZ, 1959

Emberi Jogok Európai Egyezménye, Európa Tanács, 1950 (European Convention on Human Rights)

Egyesült Nemzetek Gyermekjogi Egyezménye, ENSZ, 1989

1991. évi LXIV. törvény a gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről

Az Európa Tanács a gyermekek jogainak gyakorlásáról szóló, Strasbourgban, 1996. január 25-én kelt Egyezménye

Az Európa Tanács a gyermekek szexuális kizsákmányolás és szexuális zaklatás elleni védelméről szóló, Lanzarote-ban, 2007. október 25-én kelt Egyezménye (Lanzarote Egyezmény)

Az Európa Tanács a gyermekek örökbefogadásáról szóló, Strasbourgban, 2008. november 27-én kelt felülvizsgált Egyezménye

Magyarország Alaptörvénye, 2012

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, Negyedik Rész, Családi Könyv

1997. évi XXXI. gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény

A gyámhatóságokról valamint a gyermekvédelmi és a gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. Kormányrendelet

A gyámhatóságokról, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. Kormányrendelet

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. Nm rendelet

2015. évi XCII. törvény a gyermekek szexuális kizsákmányolás és szexuális zaklatás elleni védelméről és az ezzel összefüggő egyéb törvények módosításáról

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyv

2009 évi LXXII. törvény a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról

2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Az Európa Parlament és a Tanács (EU) 2019/1937 irányelve az Uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről (EU Whistleblower Protection Directive)

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információ szabadságról (Info. Törvény)

Az Európai Parlament és az Európa Tanács 2016/679-es a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló rendelet (GDPR)

2009. évi XLVII. Törvény a büntügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a büntügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról

2021. évi LXXIX. törvény a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról

2001. évi CVIII. törvény az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről

2008. évi XLVIII. törvény a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól

2010. évi CLXXXV. törvény a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról

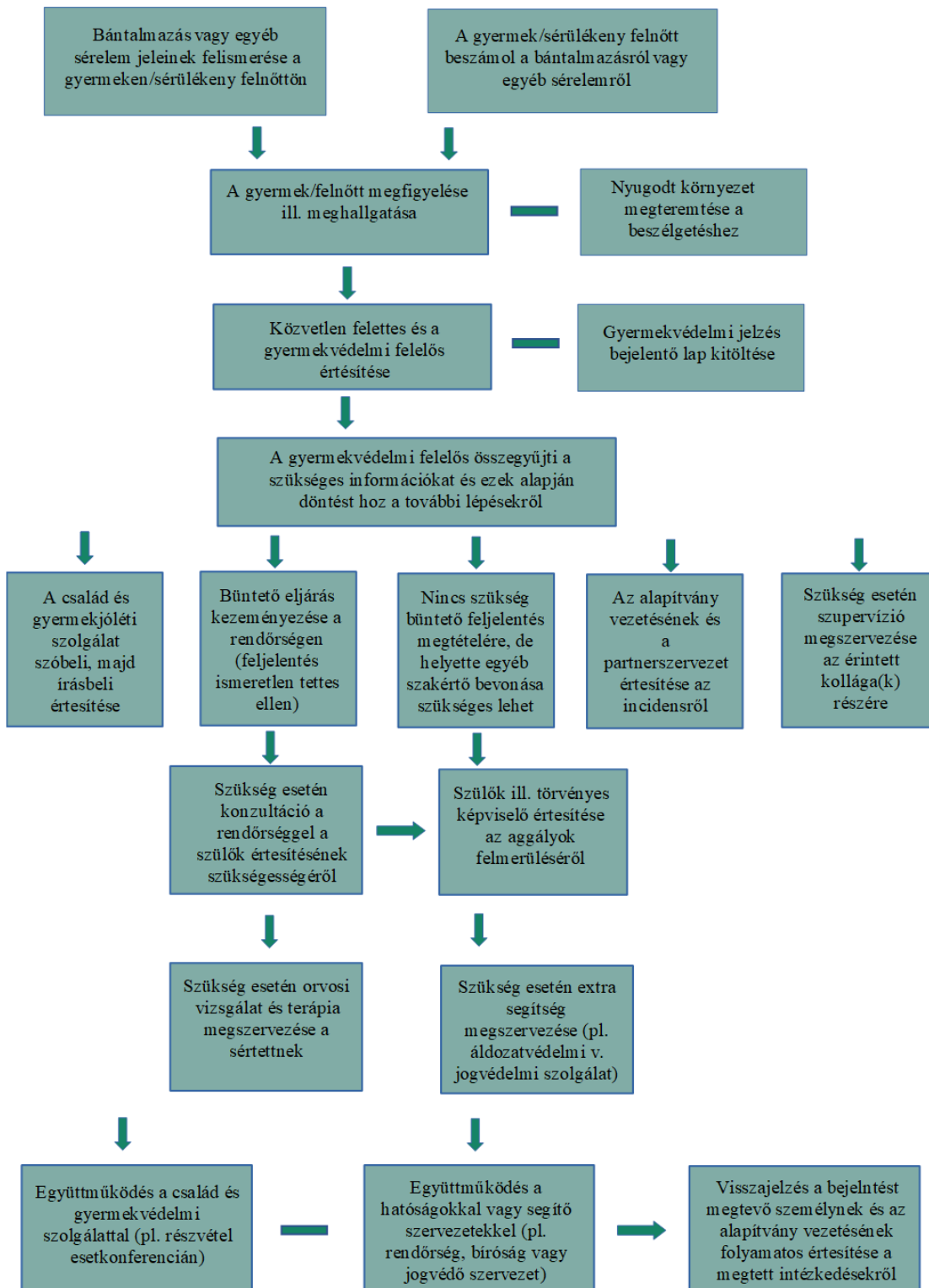
2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről

2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről

5.2. Folyamatábra a jelentéstételi eljárásáról

5.3. Gyermekvédelmi Szervezeti Ellenőrző Lista

Kérdés:	Válasz: Igen/Nem	Hogyan lehetséges fejlődni ezen a területen és ki tudja ezt végrehajtani?	Milyen segítségre van szükség, hogy a fejlesztés megvalósuljon és ez kitől várható el?
Alapvető gyermekvédelmi kérdések			
Van-e a szervezetnek érvényes gyermekvédelmi szabályzata?			
Ha igen, akkor tartalmazza-e az alábbiakat:			
Gyermekvédelmi nyilatkozat a szervezet vállalásairól			
Információ a gyermekvédelmi tréningről			
Titoktartási és adatvédelmi szabályok			
Útmutatás a nyilvántartások és a dokumentációk vezetéséhez			
A gyermekbántalmazás egyértelmű definíciója			
Utalás a jelen szabályzattal kapcsolatos egyéb dokumentumok megismerésére (etikai kódex, szupervízió, új munkatárs alkalmazása, önkéntesség, munkaköri leírások, Egészségügyi és Munkabiztonsági előírások, bejelentők védelme, stb.)			
Megtörténik-e a gyermekvédelmi			

szabályzat éves felülvizsgálata?			
Kérdés:	Válasz: Igen/Nem	Hogyan lehetséges fejlődni ezen a területen és ki tudja ezt végrehajtani?	Milyen segítségre van szükség, hogy a fejlesztés megvalósuljon és ez kitől várható el?
Van-e a szervezetnek kijelölt gyermekvédelmi felelőse?			
Tartalmazza-e a gyermekvédelmi felelős elérhetőségét a szabályzat?			
A szervezet minden fiók irodája és ott dolgozó minden munkatárs és önkéntes ismeri a gyermekvédelmi felelős elérhetőségét?			
A szervezet fiók irodáiban a kollégák és a kliensek számára jól látható formában ki van-e függesztve a gyermekvédelmi felelős elérhetősége és egy rövid leírás arról, hogy milyen esetekben lehet hozzá fordulni?			
Fel van-e tüntetve a szervezet gyermekvédelmi felelősének elérhetőségei és feladatköre a szervezet honlapján?			
Rendelkezik-e a szervezet gyermekvédelmi jelentéstételi eljárással?			
Ha igen, akkor ez pontos útmutatást ad-e			

Kérdés:	Válasz: Igen/Nem	Hogyan lehetséges fejlődni ezen a területen és ki tudja ezt végrehajtani?	Milyen segítségre van szükség ahhoz hogy ez a fejlesztés megvalósuljon és kitől várható ez a segítség?
arról, hogy mit kell tenni az alábbiakban?			
- ha egy gyermek gyermekvédelmi aggályokról számol be?			
- ha egy gyermeknél a bántalmazás formáinak bármely jelét tapasztaljuk?			
- amikor egy kolléga gyermekekkel való bánásmódja és/vagy hozzáállása ad okot aggodalomra?			
Rendelkezik-e a szervezet etikai kódexel, ami tartalmazza mi a helyes és helytelen szakmai magatartás?			
Biztonságosabb toborzás			
Rendelkezik-e a szervezet írásbeli szabályzattal az új kollégák biztonságos alkalmazásáról?			
Gondoskodik-e arról a szervezet, hogy minden kolléga, aki közvetlenül gyermekekkel foglalkozik rendelkezzen érvényes erkölcsi bizonyítvánnyal?			
Van-e olyan munkatárs a szervezetnél, aki nyomon követi az új kollégák biztonságos			

alkalmazásának menetét?			
Kérdés:	Válasz: Igen/Nem	Hogyan lehetséges fejlődni ezen a területen és ki tudja ezt végrehajtani?	Milyen segítségre van szükség ahhoz hogy ez a fejlesztés megvalósuljon és kitől várható ez a segítség?
Munkaközösség informálása			
Hogyan biztosítja a szervezet, hogy minden kolléga ismerje a gyermekvédelmi szabályzatot és az azzal kapcsolatos egyéb előírásokat?			
Hogyan biztosítja a szervezet, hogy az új munkatársak és önkéntesek megismerjék a szervezet gyermekvédelmi gyakorlatát?			
Van -e a szervezetnek bevált gyakorlata a munkatársak értékelésére (beleértve a szakmai munka támogatását ill. a felelősségre vonást)?			
Hogyan biztosítja a szervezet a munkatársak és feletteseik közötti, valamint az egymás közötti nyílt, őszinte és direkt kommunikációt?			
Van-e lehetőség szupervízióra és milyen gyakorisággal?			
Hogyan tartja naprakészen a szervezet a gyermekvédelmi			

kérdések nyomon követését:			
Kérdés:	Válasz: Igen/Nem	Hogyan lehetséges fejlődni ezen a területen és ki tudja ezt végrehajtani?	Milyen segítségre van szükség ahhoz hogy ez a fejlesztés megvalósuljon és kitől várható ez a segítség?
szervezetten belül? (biztonsági eljárások, esetek és azok dokumentációi, kollégák kérdéseinek megválaszolása, stb)			
Szervezetten kívül? (jogszabályi változások, új gyermekvédelmi gyakorlat megismerése, eljárás mód aktualitásai, stb)			
Családok segítése			
Ha a szervezet speciális igényekkel rendelkező családdal vagy gyermekkel kerül kapcsolatba, akkor tudja-e hova kell őket irányítani a megfelelő segítségért?			
Ismeri-e a szervezet az áldozatvédelmi szolgáltatásokat (állami és civil szektor)?			
Egyéb gyermekvédelmi kérdések			
Rendelkezik-e a szervezet a gyermekekkel és családokkal való foglalkozásokra vonatkozó egészségi és biztonsági előírásokkal?			
Van-e a szervezetnek bármilyen útmutatása			

hogyan kell megfelelően kezelni a gyermekek magatartását? (pl. kihívást jelentő viselkedés esetében)			
Kérdés:	Válasz: Igen/Nem	Hogyan lehetséges fejlődni ezen a területen és ki tudja ezt végrehajtani?	Milyen segítségre van szükség hogy a fejlesztés megvalósuljon és kitől várható ez a segítség?
Rendelkezik a szervezet egy meghatározott rendszerrel hogyan dokumentálja a védőintézkedéseket és egyéb gyermekvédelmi ügyeket (pl. esetleges sérülések dokumentálása a foglalkozásokon, gyermeknevelési tanácsok nyújtása, stb.)?			
Rendelkezik a szervezet panasztételi eljárással?			
Van-e a szervezetnek bármilyen előírása vagy javaslata a kollégák és kliensek biztonságos internet/mobil telefon/kamera/más elektronikus eszköz használatáról a munkavégzés/foglalkozások alatt?			
A menedzsmet felelőssége gyermekvédelmi kérdésekben			
Ismeri-e a szervezet vezetése, hogy milyen kötelezettségei vannak abból fakadóan, hogy a civil szféra tagjaként a gyermekvédelmi			

jelzőrendszerhez tartoznak?			
Hogyan és milyen gyakorisággal hallgatja meg a szervezet a kijelölt gyermekvédelmi felelős beszámolóját és javaslatait?			
Kérdés:	Válasz: Igen/Nem	Hogyan lehetséges fejlődni ezen a területen és ki tudja ezt végrehajtani?	Milyen segítségre van szükség, hogy a fejlesztés megvalósuljon és ez kitől várható el?
Milyen forrásokat biztosít a menedzsment a gyermekvédelmi szabályzatban leírt előírások megvalósulására?			
Hogyan biztosított a munkatársak (különösen a kijelölt gyermekvédelmi felelős) továbbképzése a gyermekek védelmét érintő kérdésekben?			
Biztosít-e a szervezet extra támogatást a gyermekvédelmi felelős feladatainak elvégzésére (idő, anyagi forrás, konferenciákon részvétel, infrastrukturális feltételek, stb)?			

Gyermekvédelmi cselekvési terv

(a fenti szervezeti ellenőrző lista alapján)

Az alábbiakban sorolja fel azokat a lépéseket, amelyeket megtehet a szervezet gyermekvédelmi gyakorlatának javítása érdekében! Használja ezt a táblázatot, ami segít delegálni a feladatokat és a felelősöket a fejlesztések végrehajtására. Fordítson különös figyelmet a reális időskála meghatározására a leosztott feladatok hatékony elvégzése érdekében!

Szükséges tevékenység	Felelős személy	Határidő	Felülvizsgálati ideje

5.4. Nyilatkozat az MRSZ Alapítvány Gyermekvédelmi Szabályzat és Irányelvek nevű dokumentumának megismeréséről

Alulírott, (név),

mint a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány

(megfelelő rész aláhúzandó)

- munkatársa,
- önkéntese,
- gyakornoka,
(oktatási intézmény neve:)
- támogatója,
- partnerszervezetének munkatársa/képviselője
(partner szervezet neve:)

kijelentem, hogy a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány **Gyermekvédelmi Szabályzat és Irányelvek** nevű dokumentumát átvettem, megismertem és a benne foglaltakat megértettem. Tudomásul veszem, hogy a szabályzat gyermekek és kiszolgáltatott felnőttek védelmére irányuló előírásainak betartása kötelezőek számomra. Amennyiben az MRSZ Alapítvány programjai során bármilyen gyermekvédelmi aggály vagy a kiszolgáltatott felnőttek sérelmére elkövetett esemény jut a tudomásomra, azt a kijelölt gyermekvédelmi felelősének haladéktalanul jelentem, a szabályzatban bemutatott jelentéstételi eljárásnak megfelelően.

Dátum:

.....

aláírás

5.5. Visszaélést Bejelentő Lap

A bejelentéskor a gyermeknek vagy kiszolgáltatott felnőttnek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy kérdés nélkül, egybefüggően elmondhassa mi történt vele. A meghallgatáshoz biztonságos és nyugodt körülményeket kell biztosítani. Figyelemmel kell lenni a gyermek vagy kiszolgáltatott felnőtt életkorára, belátási képességére, sajátos szükségleteire.

Amennyiben több gyermek/sérülékeny felnőtt érintett az eseményben, úgy mindenkiről külön kell kitölteni a bejelentő lapot. A bejelentést haladéktalanul, de mindenképpen 24 órán belül kell eljuttatni a bejelentő közvetlen feletteséhez és ezzel egyidejűleg a gyermekvédelmi felelősnek. A papír alapú bejelentő mellett e-mailben és/vagy telefonon is történhet az értesítés.

A bejelentő lapnak elektronikus formában is rendelkezésre áll a bejelentők számára és továbbítását az adatvédelemre figyelemmel kell biztosítani a telephelyek és a központ (gyermekvédelmi felelős) között.

Bejelentő neve: Beosztása:	Bejelentő elérhetőségei: Telefon: Mobil: Email:
Gyermek/felnőtt neve: Tartózkodási helye: Elérhetősége:	Törvényes képviselőjének neve: Elérhetősége
A gyermek/felnőtt mely programban vett részt?:	Az esemény dátuma /év,hó,nap,óra,perc/:
Az esemény leírása:	Helyszín: Esemény:
Bántalmazás/baleset jellege:	
Ki/k/ sérültek meg?	A sérülés fajtája:

Tanúk neve:

Tanúk Elérhetősége:

Az esemény a gyermek/felnőtt elmondása alapján: (szó szerinti megfogalmazás)

Az esemény a tanúk elmondása alapján: (szó szerinti megfogalmazás)

Az esemény a bejelentő meglátása alapján:

Intézkedések az eseményt követően:

A bejelentő javaslata hasonló esemény elkerülésére a jövőben:

Dátum:

Bejelentő aláírása:

Értesítést kap

1.

2.

...

5.6. Nyilatkozat az Etikai Szabályzat elfogadásáról

A Gyermekvédelmi Szabályzat és Irányelvek nevű dokumentumban található Etikai Szabályzatot elolvastam, megértettem és elfogadom. Tudomásul veszem, hogy a benne foglaltak mindenkori betartását várják el tőlem.

Elfogadom, hogy az Etikai Szabályzat megsértése jogi lépéseket vonhat maga után.

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy büntetlen előéletű vagyok, bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztésre nem ítélték, nem állok foglalkoztatástól jogerősen eltiltás, közügyektől eltiltás hatálya alatt, továbbá a büntetett előlélethez fűződő hátrányos következmények hatálya alatt sem állok.

Kijelentem, hogy ajogviszony létesítésével, szerződéskötéssel összefüggésben a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány tudomására hozott minden személyemre vonatkozó adat a valóságnak megfelel.

Aláírás:

Dátum:

5.7. Hitelesített Kötelezettségvállalási Nyilatkozat

A szervezet neve: Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány

Rövidített megnevezés: MRSZ Alapítvány

Az alapítvány székhelye: Magyarország, 1146 Budapest, Hungária krt 200.
telefonszáma: 00 (36) 1 273 – 0449
email címe: mrsz@jobbadni.hu
web oldala: www.jobbadni.hu

Az Alapítvány fiók telephelyei a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapító Okiratában kerülnek megnevezésre.

Ügyvezető igazgató neve: Juhász Márton.

Az alapítvány általános célja, hogy a rászoruló emberek megsegítésére irányuló szolgáltatásokat segítse, fejlessze és ösztönözze az adománykoordinációt, továbbá, hogy a társadalom felé még hangsúlyosabban üzenje, hogy a Református Egyház a cselekvő Hit egyháza.

Az MRSZ Alapítvány célul tűzi ki a az elesettek, a nélkülözők, a szenvedők, a magányosok, az árvák, az özvegyek, az éhezők, az erőtlenek, az üldözöttek, a betegek, a fogyatékkal élők, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a katasztrófák áldozatainak és hozzátartozóiknak védelmét.

A Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány Gyermekvédelmi Szabályzatának célja, hogy bemutassa azoknak a gyermekeknek és kiszolgáltatott/sérülékeny felnőtteknek a védelmére irányuló tevékenységünket, akik az alapítvány programjaival bármilyen formában kapcsolatba kerülnek.

Az alapítvány elkötelezi magát a gyermekek és sérülékeny felnőttek legjobb érdekének elősegítésére és szolgáltatásainkban számukra biztonságos, szerető környezetet teremtünk. Ez vonatkozik egyaránt a szolgáltatásainkat igénybe vevő és a programjaink megvalósítását segítő önkéntes fiatalok személyekre is.

A szabályzat kiterjed az alapítvány minden dolgozójára, önkéntesére és a felsőoktatási gyakorlatát teljesítő tanulóira, valamint a partnerszervezeteinkre és a velük folytatott közös programok megvalósulását elősegítő munkatársaikra.

Az Alapítvány elismeri az Emberi Jogok Európai Egyezményét, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát és az Egyesült Nemzetek Gyermekjogi Egyezményét. Tevékenységünket továbbá a magyar gyermekvédelmi jogszabályoknak tökéletesen megfelelően végezzük.

Az Alapítvány kötelezettséget vállal arra, hogy:

- biztonságos és szerető környezet biztosítását a fiatalok kliensek és önkéntesek számára
- a gyermeki és szülői jogok tiszteletben tartását
- a gyermekek védelmére irányuló preventatív intézkedések megtételét
- gyermekvédelmi szabályzat kialakítását
- átlátható jelentéstételi (panasztételi) eljárás kidolgozását melyben egyértelműen bemutatásra kerül a gyermekvédelmi ill. a sérülékeny felnőttekkel kapcsolatos aggályok szervezeten belüli és a hatóságok felé történő bejelentés folyamata

- ezen jelentéstételi eljárás megismertetését a szervezet dolgozóival és önkénteseivel gyermekvédelmi tréning során
- gyermekvédelmi felelős kijelölését
- a gyermekvédelmi felelős elérhetőségeinek közzétételét a klienseink és hozzátartozóik, valamint a kollégák részére
- partnerszervezeteinkkel való együttműködést a gyermeki jogok érvényesülése és a szükséges védőintézkedések megtétele érdekében
- amennyiben a gyermekvédelmi aggály a partnerszervezettel folytatott közös programban merül fel, akkor a partnerszervezet haladéktalan értesítését és szükség esetén az eset közös kivizsgálását
- minden gyermekvédelmi és kiszolgáltatott felnőttel kapcsolatos aggály komolyan vételét és bejelentését
- a szervezet kiemelt figyelmet fordít a gyermekek szexuális bántalmazásának és kizsákmányolásának a megelőzésére és megakadályozására
- a gyermekvédelmi szabályzat éves felülvizsgálatát

A Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány gyermekvédelmi felelősének elérhetőségei:

Bogát Enikő

Székhelye: MRSZ Alapítvány, H-1146-Budapest, Hungária krt. 200

E-mail: bogat.eniko@jobbadni.hu

Telefon: +36 30 393 1235

Honlap: <http://jobbadni.hu>

Aláírás:

Dátum:

Legutóbbi felülvizsgálat:

Aláírás:

Dátum:

5.8. Swot Analízis Táblázat

A SWOT-analízis lényege a közvetlen környezet és a belső helyzet átfogó, jövőorientált elemzése. Egy olyan gondolkodási és elemzési rendszer, amely a külső, környezeti tényezőket és a belső, intézményi adottságokat összeveti, és ezzel meghatározza a szervezet erősségeit és gyengeségeit. A szociális szakma területén a Swot Analízist a stratégiai elemzés és az önértékelés módszereként használjuk.

A következő szakaszokból áll:

S – Strengths (erős pontok)

W – Weakness (gyenge pontok)

O – Opportunities (környezeti lehetőségek)

T – Threats (környezeti veszélyek)

Erősségek felsorolása		Az erősségekből adódó Lehetőségek
1/1.		1/2.
2/1.		2/1.
3/1.		3/2.
4/1.		4/2.
5/1.		5/2.
...	
Gyengeségek felsorolása		A gyengeségekből levezethető Veszélyek
6/1.		6/2.
7/1.		7/2.
8/1.		8/2.
9/1.		9/2.
10/1.		10/2.
...		...